ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ
(ಡಿ.ಎಲ್.ಇಡಿ)

ಕೋರ್ಸ್ - 503

ಪೂರ್ವಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ

ವಿಭಾಗ – 3

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಕ್ತ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ

ಎ–24/25, ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಏರಿಯಾ, ಸೆಕ್ಟರ್–62 ನೋಯಿಡಾ,
ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ ನಗರ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ –201309

ಜಾಲತಾಣ : www.nios.ac.in

ಪರಿಣಿತರ ಸಮಿತಿ

ಡಾ॥ ಸಿತಾಂಶು ಎಸ್.ಜೆನಾ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ
ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ತ್ರಿಪಾಠಿ
ಭಾ.ಆ.ಸೆ. ಪ್ರಮುಖ ಸಚಿವರು,
ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ,
ಝಾರ್ಖಂಡ್ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಂಚಿ
ಪ್ರೋ ಎ.ಕೆ. ಶರ್ಮಾ
ಭೂತಪೂರ್ವ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ
ನವದೆಹಲಿ
ಪ್ರೋ.ಎಸ್.ವಿ.ಎಸ್.ಚೌಧರಿ
ಭೂತಪೂರ್ವ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಎನ್.ಸಿಟಿ.ಇ.
ನವದೆಹಲಿ
ಪ್ರೋ.ಸಿ.ಬಿ.ಶರ್ಮಾ
ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ನವದೆಹಲಿ
ಪ್ರೋ. ಎಸ್.ಸಿ. ಅಗರ್‌ಕರ್
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹೋಲಿಭಾಭಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ
ಕೇಂದ್ರ, ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರೋ.ಸಿ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜು
ಭೂತಪೂರ್ವಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು
ಆರ್‌ಐ.ಇ. (ಎನ್.ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ) ಮೈಸೂರು
ಪ್ರೋ. ಕೆ.ದೊರೈಸ್ವಾಮಿ
ಭೂತಪೂರ್ವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತು
ವಿಸ್ತರಣಾ ವಿಭಾಗ, ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್ಟಿ ನವದೆಹಲಿ
ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಫಾಲಚಂದ್ರ
ಭೂತಪೂರ್ವ ಮುಖ್ಯಸ್ತರು, ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗ,
ಹಾಗೂ ಭೋಧನಾ ವಿಭಾಗದ ವರಿಷ್ಟರು ಆರ್‌ಇಐ
(ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ) ಮೈಸೂರು
ಪ್ರೋ. ಕೆ.ಕೆ. ವಸಿಷ್ಠ
ಭೂತಪೂರ್ವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಡಿಇಇ,
ಎನ್‌ಸಿಇಜರ್‌ಟಿ, ನವದೆಹಲಿ
ಪ್ರೊ. ವಸುಧಾ ಕಾಮತ್
ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು ಎಸ್‌ಎನ್‌ಡಿಟಿ ಮಹಿಳಾ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಂಬಯಿ

ಡಾ. ಹೂಮ ಮಸೂದ್
ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಯುನಿಸ್ಕೋ ನವದೆಹಲಿ
ಪ್ರೊ॥ ಪವನ್ ಸುಧೀರ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕಲಾ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ
ವಿಭಾಗ, ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ, ನವದೆಹಲಿ
ಶ್ರೀ ಬಿನಯ ಪಟ್ನಾಯಕ್
ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು, ಯುಎನ್‌ಐಸಿಇಎಫ್,
ರಾಂಚಿ
ಡಾ. ಕುಲದೀಪ್ ಅಗರವಾಲ್
ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ) ಎನ್‌ಐಓಎಸ್,
ನೊಯಿಡಾ
ಪ್ರೋ. ಎಸ್.ಸಿ. ಪಾಂಡಾ
ವರಿಷ್ಠ ಸಮಾಲೋಚಕರು (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ)
ಡಾ॥ ಕುಜನ್ ಬಲಾ
ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ)
ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೋ॥ ಎಂ.ಎಂ. ಮೊಹಂತಿ ಭೂತಪೂರ್ವ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎಸ್‌ಐಇಎಂಎಟಿ, ಒಡಿಸಾ

ಪಠ್ಯಲೇಖಕರು

ಡಾ॥ ಮೊಹಿತ್ ಮೋಹನ್ ಮೊಹಂತಿ
ನಿವೃತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಎಸ್‌ಐಇಎಂಎಟಿ
ಒಡಿಶಾ
ಡಾ॥ ಪರಶುರಾಮ್ ರಾಯಸಿಂಗ್
ನಿವೃತ್ತ ರೀಡರ್ (ಶಿಕ್ಷಣ)
ಎನ್.ಡಿ.ಡ್ಲ್ಯೂ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಣ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಭುವನೇಶ್ವರ
ಶ್ರೀ ಸುದರ್ಶನ ಸಂತಾರ
ವರಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ ಸೊನೆಪುರ
ಶ್ರೀ ತಪಸ್ ಕುಮಾರ್ ನಾಯಕ್
ವರಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶಾನಾಲಯ ಮತ್ತು
ಎಸ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ, ಒಡಿಶಾ, ಭುವನೇಶ್ವರ
ಶ್ರೀಮತಿ. ಸುಚಪ್ರವಾ ಮೊಹಾಪಾತ್ರ
ವರಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಡಿ.ಐ.ಇ.ಟಿ. ಕಟಕ್ ನರಸಿಂಗಪುರ್

ಡಾ॥ ಜಿ.ಸಿ. ನಂದಾ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು (ಶಿಕ್ಷಣ) , ಬಿ.ಜೆ.ಬಿ ಸ್ವಾಯುಕ್ತ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಭುವನೇಶ್ವರ
ಶ್ರೀ ಕಾರ್ತಿಕೇಶ್ವರ ಜಿಹರಾ
ನಿವೃತ್ತವರಿಷ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಡಿ.ಐ.ಇ.ಟಿ ಕೊರಾಪುಟ್ ಜೆಪುರ್
ಶ್ರೀಮತಿ. ಲಿಪಿಕಾ ಸಾಹು
ವರಿಸ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಡಿ.ಐ.ಇ. ಟಿ. ನಯಾಘರ್ ರಜಸುನಖಾಲ
ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಬ್ರಹ್ಮ
ವರಿಷ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ ಚೌದ್ಧ
ಡಾ॥ ರಾಜೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ ನಾಯಕ್
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗ
ರೆರ್ವೆಷಾ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಟಕ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಿಕಾ ನಾಯಕ್
ವರಿಷ್ಠ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಶಿಕ್ಷಕರು
ಡಿ.ಐ.ಇಟಿ. ನವಘರ್ ರಾಜಸುಂಬಾಲ
ಡಾ ಶ್ರೀಮತಿ. ಸುಸಂಧ್ಯಾ ಮೊಹಂತಿ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಡಿ.ಐ.ಇಟಿ. ಅಂಗುಲ್
ಧೆಂಡಿಪಾಡ
ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಾಂತಕುಮಾರ ರಥ್
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಡಿ.ಐ.ಇಟಿ. ಪುರಿ
ಡಾ॥ ದುರ್ಗಾಚರಣ ರಾಣಾ
ನಿವೃತ್ತರೀಡರ್ (ಶಿಕ್ಷಣ)
ಭದ್ರಕ್ ಸ್ವಾಯುತ್ತ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಭದ್ರಕ್
ಶ್ರೀ ಅನಂತ ಕಿಶೋರ ಸ್ವಾರ್ಯಿ
ಯೋಜನ ಪ್ರಬಂಧಕರು ಯುವ ಮತ್ತು
ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಕೇಂದ್ರ (ಸಿವೈಎಸ್‌ಡಿ) ಭುವನೇಶ್ವರ

ವಿಷಯ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ॥ ಸುಶ್ಮಿತಾ ಮಿತ್ರ
ಭೂತಪೂರ್ವ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್. ಎಂಐಓಕೆಎಸ್. ನೋಯಿಡಾ.

ಭಾಷಾ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎ.ಡಿ. ತಿವಾರಿ
ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗ
ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ ನವದೆಹಲಿ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು

ಡಾ॥ ಕುಲದೀಪ ಅಗರವಾಲ್
ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ)
ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ

ಪ್ರೋ॥ ಎಸ್.ಪಿ. ಪಾಂಡ
ವರಿಷ್ಠ ಸಮಾಲೋಚಕರು (ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಣ)
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಘ ಎನ್.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ

ಡಾ॥ ಕಂಚ್ರ್ ಬಾಲಾ
ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಅಧಿಕಾರಿ (ಆಧ್ಯಾಪಕ ಶಿಕ್ಷಣ)
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗ. ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ

ಮುಖಪುಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀ. ಖ.ಎನ್. ಉಪ್ರೇತಿ.
ಪ್ರಕಾಶಣ ಅಧಿಕಾರಿ, ಮುದ್ರಣ, ಎನ್‌ಐಓಎಸ್.
ನೊಯಿಡಾ
ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಾನಂದ ಜೋಶಿ
ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಸಹಾಯಕರು, ಮುದ್ರಣ
ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ

ಬೆರಳಚ್ಚು

ಶಿವಂ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್
431, ರಿಶಿನಗರ್, ದೆಹಲಿ–34

ಕಛೇರಿ ಸಹಾಯಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ. ಸುಷ್ಮಾ
ಕಿರಿಯ ಸಹಾಯಕರು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗ,
ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ನೊಯಿಡಾ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಂದೇಶ .....

ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್ ಗೆ ಸ್ವಾಗತ

ಪ್ರಿಯ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ (ಎನ್ಐಓಎಸ್) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರು ಒಂದು ಸ್ವಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮುಕ್ತ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 2.02 ದಶಲಕ್ಷ್ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದು, ಮಾದ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಮಾದ್ಯಮಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಲ ಹೊಂದಿದದು, 15 ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು 2 ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 5000 ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಒಳಗೂ ಮತ್ತು ಹೊರಗೂ ಒದಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ದೂರಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿತ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಮುಖಾಮುಖಿ ಪಾಠ್ಯ ವಿಧಾನ (ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ) ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯ ಶ್ರವಣ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು, ರೇಡಿಯೋ ಬಿತ್ತರಣೆ, ದೂರದರ್ಶನ ಬಿತ್ತರಣೆ, ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ, ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್.ಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿರುವ ತರಬೇತಿ ರಹಿತ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಡಿ.ಇಎಲ್.ಇಡ್ ತರಬೇತಿಯ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್‌ಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವ ಇತರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡಗೂಡಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆಯಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ನವೀನವೂ, ಆವಿಷ್ಕಾರಿಯೂ ಸವಾಲಯ ಯುಕ್ತವೂ ಆದ 2 ವರ್ಷಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರ್‌ಟಿಇ 2009 ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ. ಡಿ.ಇಲ್.ಇಡ್ ಪಾಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನನಗೆ ಹರ್ಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಆರ್.ಟಿ.ಈ. 2009 ರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯವುದು. ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಗಳಿಸಿರುವ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಲು ಕಲಿತಿರಬಹುದು. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ನೀಡುವ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ನೀವು ಈವರೆವಿಗೆ ಕಲೆಹಾಕಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಮತುತ ಅನುಭವಗಳು ಈ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಈ ಡಿ.ಇಎಲ್.ಇಡಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು, ಮುಕ್ತ ದೂರ ಕಲಿಕಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅಡಚಣೆಯಾಗದಂತೆ ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಸ್ವ-ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು , ನಿಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದು, ನೀವು ಒಬ್ಬ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಲು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನೀವು ವೃತ್ತಿಪರ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಘನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅದೃಷ್ಟ ಒಲಿಯಲಿ!!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು (ಎನ್.ಐ.ಓ.ಎಸ್)

ವಿಭಾಗ – 3

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು

ವಿಭಾಗ ಪಠ್ಯಭಾಗ

ಪಠ್ಯಭಾಗ 7 : ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ

ಪಠ್ಯಭಾಗ 8 : ತರಗತಿಯ ಸಂರಚನೆಯೊಳಗೆ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳು

ಪಠ್ಯಭಾಗ 9 : ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು – ಕೆಲವು ವಿನೂತನ ಆಯಾಮಗಳು

ಪಠ್ಯಭಾಗ 10 : ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ/ಪರಿಶೀಲನೆ

ವಿಭಾಗ ಪರಿಚಯ

ಘಟಕ 7 ಮತ್ತು 8ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಲ್ಲ ಅಂಶ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರೊಡನೆ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ, ಕತೆ, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಘಟಕ 9ರಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣಗಳು ಆಸಕ್ತಿಕರವೂ, ಮಕ್ಕಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತವೂ, ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂತವೂ ಆಗಿರದ ಹೊರತು, ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಲಾರರು.

ಘಟಕ 10ರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಗೂ ರೂಢಿಗತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈಗಿರುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಧುನೀಕರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	*ಪಠ್ಯಭಾಗ*	*ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ*
1	**ಪಠ್ಯಭಾಗ–7: ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ**	**01**
2	**ಪಠ್ಯಭಾಗ–8: ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು**	**22**
3	**ಪಠ್ಯಭಾಗ–9: ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು – ಕೆಲವು ವಿನೂತನ ಆಯಾಮಗಳು**	**51**
4	**ಪಠ್ಯಭಾಗ–10: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ/ಪರಿಶೀಲನೆ**	**69**

ಪಠ್ಯಭಾಗ 7 ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ

Notes

ಸ್ವರೂಪ

7.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

7.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

7.2 ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಧನಗಳು

7.3 ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ

7.3.1 ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಏನು?

7.3.2 ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪಗಳು

7.3.3 ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ

7.4 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

7.4.1 ತರಗತಿಯ ಬಗೆಗಳು

7.4.2 ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ, ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ (ಅಥವಾ ಅನ್ಯದೇಶೀ ಭಾಷೆ)ಯ ತರಗತಿ

7.4.3 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೌಶಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ

7.5 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳು

7.5.1 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

7.5.2 ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

7.5.3 ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು

7.6 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

7.7 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಕರಗಳು

7.8 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

7.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ (ಅದು ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ) ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಕತೆಗಳನ್ನು, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರಾದರೂ, ಅವನ್ನು ಯಾಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಲಾಭವೇನು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿರುವುದು ತೀರಾ ಅಪರೂಪ. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

Notes

- ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಏನು?
- ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಏನು?
- ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಹಾಗೂ
- ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸಬಹುದಾದ ಉಪಯೋಗಗಳು ಏನು?

7.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ನಂತರ

- ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಹಾಗೂ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಪರಿಚಯ ನಿಮಗಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತೀರಿ.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತೀರಿ.
- ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎದಿರಾಗಬಹುದಾದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತೀರಿ.
- ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತೀರಿ.

7.2 ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಧನಗಳು

ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಸಾಧನಗಳಾದ ಉಪಮೆ, ಹೋಲಿಕೆ, ವಿಶೇಷಾಲಂಕಾರ, ಅನುಪ್ರಾಸ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಧ್ವನಿಸಾಮ್ಯ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಪ್ರಾಸ, ಸಾದೃಶ್ಯ, ಪರ್ಯಾಯಪದ ಬಳಕೆ, ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಅಲಂಕಾರವೆಂದರೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಚಮತ್ಕಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾನಾಡುವುದರಿಂದ, ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ನಾವು ನಿತ್ಯವೂ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಈ ಕೆಲವು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿವರವಾಗಿ ಗಮನಿಸೋಣ.

1. ಹೋಲಿಕೆ (ಸಿಮಿಲಿ): ಯಾವುದೇ ಎರಡು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ವಿಶೇಷ ಅಂಶವೊಂದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಗುಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ವೈಗಳ ನಡುವೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಜೆಡ್‌ನ್ನು ಕೂಡಾ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಮೂರೂ ಅಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡುವುದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಆಕೆಯ ಮುಖವು ಚಂದ್ರನಂತೆ ಮುದ್ದಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಆಕೆಯ ಮುಖ ಎಕ್ಸ್ ಆದರೆ ಚಂದ್ರನು ವೈ ಅಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುವ 'ಮುದ್ದಾಗಿದೆ' ಎಂಬುದು ಜೆಡ್, ಅಂದರೆ ಎಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ವೈ ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

2. ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ (ಮೆಟಾಫರ್): ರೂಪಕಾಲಂಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:
    1. ಒಂಟೆಗಳು ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ
    2. ಒಂಟೆಗಳು ಮರುಭೂಮಿಯ ಹಡಗುಗಳಿದ್ದಂತೆ

ಇಲ್ಲಿ, ಒಂದನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೂಪಕವನ್ನು ಕಾಣದ ನಾವು ಎರಡನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಕವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕೇವಲ ಒಂಟೆ ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮರುಭೂಮಿಯ ಹಡಗು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಡಗು ಹೇಗೋ ಅದೇರೀತಿ ಒಂಟೆಯು ಮರುಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಡಗು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

Notes

3. ಅನುಪ್ರಾಸ (ಅಲಿಟರೇಶನ್): ಏಕರೂಪದ ವರ್ಣಗಳು ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಬರುವಂತೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದ ಶಬ್ದಗಳ ಉಚ್ಚಾರ ಒಂದೇ ನಮೂನೆಯದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅನುಪ್ರಾಸ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.
ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ,
ಕಡಲತೀರದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮಡಿಲುತುಂಬ ಮೀನುಹಿಡಿದು ಒಡನೆ ದಡದಿ ಮಾರಿ ಮನೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋದಳು

ಒಂದೇ ವರ್ಣವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರುಕ್ತಿಯಾದರೆ ಅಂದರೆ ಒಂದೊ, ಎರಡೊ. ಮೂರೊ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು "ವೃತ್ತ್ಯಾನುಪ್ರಾಸ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

'ಯಾರಿಟ್ಟಿಗೆಯಿವು ಗೊತ್ತಿದೆ ನನಗೆ' ಎಂತಲೋ ಅಥವಾ 'ಸಂತನು ಕಾಡಿಗೆ ನಡೆದೇ ನಡೆದನು ಕಡೆಯಲಿ ಲೋಕವ ದಾಟಿದನು' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಎರಡು ಸ್ವರಗಳು ಜತೆಜತೆಯಾಗಿ ಹಲವು ಕಡೆ ಬಂದರೆ, ಅದನ್ನು "ಛೇಕಾನುಪ್ರಾಸ" ಎನ್ನುವರು. ದೀಪದ ದ್ವೀಪದಿ ಹಚ್ಚಿರಿ ಪ್ರಣತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇ ಸ್ವರದ ಪುನರುಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

4. ಅಣಕಕಾವ್ಯ (ಐರನಿ): ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅಣಕವಾಡಿಕೊಂಡು, ಗೇಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡುವ ಪದಬಳಕೆಗೆ ಅಣಕಕಾವ್ಯ ಅಥವಾ ಐರನಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಿಮ್ಮ ವಾಹನ ಚಾಲಕನು ತಪ್ಪುಮಾಡಿರುವಾಗಲೂ ನೀವು ಆತನಿಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ನೀನು ಎಂದು ಕರೆಯದೇ, 'ಹೌದೇ ಮಹಾಶಯರೇ' ಅಥವಾ 'ಹೌದೇ ಮಹಾನುಭಾವರೇ' ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಸಹಜರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ, ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಲೇಪಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡುವುದು.

5. ಸೂಚನಾತ್ಮಕ ಹೋಲಿಕೆ (ಅಲ್ಯೂಶನ್): ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಹೋಲಿಸಿ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನಾತ್ಮಕ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಮಿತನು ಸರ್ದಾರ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿವರಷ್ಟೇ ಕಠಿಣ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಸರ್ದಾರ ಪಟೇಲರು ಉಕ್ಕಿನ ಮನುಷ್ಯ, ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ.

6. ಅತ್ಯುಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ (ಹೈಪರ್‌ಬೋಲೆ): ಕವಿಗಳು, ಬರಹಗಾರರು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು, ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿಜೃಂಭಿಸುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು. 'ಆ ಋಷಿಮುನಿಯು ಈ ಪರ್ವತಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನನು, ಸನಾತನನು' ಎಂದು ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಬಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

7. ಪ್ರಾಸ (ರೈಮ್): ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕೇಳಿಸುವ ಎರಡು ವರ್ಣಗಳು ಪುನರುಕ್ತಿಯಾದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಸ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕವಿಯ ಸಾನೆಟ್ಟಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನೇ ಗಮನಿಸೋಣ:

ಶಲ್ ಐ ಕಂಪೇರ್ ದೀ ಟು ಅ ಸಮ್ಮರ್ಸ್ ಡೇ
ದೋ ಆರ್ ಮೋರ್ ಲವ್ಲೀ ಅಂಡ್ ಮೋರ್ ಟೆಂಪ್ರೇಟ್
ರಫ್ ವಿಂಡ್ಸ್ ಡು ಶೇಕ್ ದಿ ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಬಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಮೇ
ಅಂಡ್ ಸಮ್ಮರ್ಸ್ ಲೀಸ್ ಹ್ಯಾತ್ ಆಲ್ ಟೂ ಶಾರ್ಟ್ ಅ ಡೇಟ್

ಕವಿತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಡೇ, ಮೇ ಹಾಗೂ ಟೆಂಪ್ರೇಟ್, ಡೇಟ್ – ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸಪದಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಸ ಪದಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

Notes

8. ಪರ್ಸನಫಿಕೇಶನ್: ಜಡವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಲಂಕಾರ. ಕವಿಯೊಬ್ಬ ಗಾಳಿಯು ಎದ್ದುನಿಂತು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿತು... ಎಂದು ಬರೆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸಶಕ್ತ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆ ಪರಿಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಬಹುದು.

9. ಸಂಕೇತಗಳು (ಸಿಂಬಲ್ಸ್): ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಮತ್ತೊಂದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಪದಬಳಕೆಗೆ ಸಂಕೇತಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಾರಿವಾಳ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ. ಅದನ್ನು ಶಾಂತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸೇಬು ಆಡಂ ಮತ್ತು ಈವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪತನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸೋಣ.

ನೀವು ಅಭ್ಯಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನೋ, ಕವಿತೆಯನ್ನೋ ಓದಿ ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ ಹಾಗೂ ಓದುಗರ ಮೇಲೆ ಅವು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತೀರಿ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 1

1. ಸಂಕೇತ, ಹೋಲಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಲಂಕಾರ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

....

....

....

2. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಗಳು, ಅಲಂಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಉಪಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಎ. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನಂತೆ

ಬಿ. ಅವಳ ನಗುವು ಮೋನಾಲಿಸಾಳ ನಗುವಿನ ಹಾಗೆ ಮೋಹಕವಾಗಿದೆ

ಸಿ. ಜೀವನ ಒಂದು ಹೋರಾಟ

ಡಿ. ಮೊದಲೆರಡು ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವನಿಗೆ ಮೂರನೆಯದು ವಾಟರ್‌ಲೂ ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು

ಇ. ಅವರ ತಾಯಿ ಶಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಆಧಾರಸ್ತಂಭ

ಎಫ್. ಅವಳೊಂದು ಕದಲಿಸಲಾಗದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಭವಿದ್ದಂತೆ

ಜಿ. ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪರಮಜಾಣೆಯಾದರೂ ಭಾಷೆ ಅವಳಿಗೆ ಕಾಲೊಳಗಿನ ಮುಳ್ಳು.

3. ನೀವು ಓದಿರುವ ಕವಿತೆಯೊಂದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ವರ್ಣಿಸುವ ಅಲಂಕಾರಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸೂಚನಾತ್ಮಕ ಹೋಲಿಕೆ ಪದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಿರಿ.

....

....

....

Notes

4. *ನೀವು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್/ಹಿಂದಿ ಪದ್ಯವೊಂದರಿಂದ ಪ್ರಾಸಪದಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.*

....

....

....

5. *ಬಲ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಂಗತ್ಯಪದವನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ವಿವರಿಸಿರಿ. ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.*

....

....

....

6. *ಕೌರವ ರೌರವ ಈ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ಈ ಮಾದರಿಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.*

....

....

....

7. *ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.*
ಕಪ್ಪು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ? ಇದು ನೀವು ಕಲಿತಿರುವ ಭಾಷಾ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ? ಅನುಪ್ರಾಸ, ವೃತ್ತ್ಯಾನುಪ್ರಾಸ ಅಥವಾ ಛೇಕಾನುಪ್ರಾಸ.

....

....

....

7.3 ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ

7.3.1 ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಏನು?

ಸರಳವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ ಅದೊಂದು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ರಚನಾ ಕೌಶಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇತಿಹಾಸ, ಭೌಗೋಳ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗುವ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಆ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ, ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿವರಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸವಿವರಣೆಯುಳ್ಳ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಬಲ್ಲ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನಬಹುದು.

Notes

ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನತೆ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಶಬ್ದ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಗಳು ಸುಲಭವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸರಳವಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ, ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದಂತೆ. ವಾಸ್ತವ ಹಾಗೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಎರಡರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಜನರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಭಾವನಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಮನೋವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯರಚನೆಯ ಮೂಲಸೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಕಾವ್ಯ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರವೂ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಕಲಾತ್ಮಕ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಸೂಕ್ತ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಶಬ್ದ, ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಓದುಗನ ಮೇಲೆ ಅದು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವೂ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಜೊತೆಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಹುಕಾಲ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1. ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ, ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು, ನಿಘಂಟುಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ನಿಘಂಟುಗಳು, ಅರ್ಥಕೋಶಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ತರಹದ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಅಪಾರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾದ ಅಥವಾ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಯಾವುದೇ ಬರವಣಿಗೆ ಇರದಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇರದೇ, ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

2. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಪರಿಣಾಮ, ಸ್ವಭಾವ, ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ತಾರ್ಕಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹದ ಬರವಣಿಗೆಯು ಓದುಗರನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನಗಳು, ಗ್ರಂಥಗಳು, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ, ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡದೇ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಡೆಗೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆಗೊಂಡ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕಡೆಗೆ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ಹಂತದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಇದನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು.

3. ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಸಣ್ಣಕತೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ರಚನೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುವ, ಮನರಂಜಿಸುವ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೋ, ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಂಡೋ ಓದುಗರು ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಓದಬಹುದಾದ ಈ ರಚನೆಗಳು ಅವರನ್ನು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ,

ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ತೋರುವ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅದೇ ಬಗೆಯ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಓದುಗರಲ್ಲಿಯೂ ಪಕ್ವಗೊಳಿಸಬಲ್ಲಷ್ಟು ಶಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ರಚನೆಗಳ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಭಾಷಾಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಥಮ ಅಥವಾ ದ್ವಿತೀಯ ಯಾವುದೇ ಅಗಿರಲಿ, ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವವೆಂದರೆ ಅವು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳೇ.

Notes

ಆದರೆ, ಸಮಯದ ಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಿತಿಯಾಚೆ ಹೆಚ್ಚುದೂರ ಹೋಗದೇ ಕೇವಲ ಸೀಮಿತ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಲಿಸಬಲ್ಲವು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರವಾಗಿಯೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಭೂತ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸರಳ, ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

- ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಆಯ್ದ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಮೆಗಳು, ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಹೋಲಿಕೆಗಳು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ವಿನೂತನ ಶೈಲಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ ಮುಂತಾದವು ಅಡಕವಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.
- ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಗದ್ಯ, ಕಾದಂಬರಿ – ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿರುಚಿಯ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಮನೋಲ್ಲಾಸಗಳು ದೊರಕುವಂತಿರಬೇಕು.

ಹಾಗೆಂದು ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ಮೂಡಿಸುವಂತೆಯೂ ಇರಬಾರದು. ತಾನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಠ್ಯವು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೃತಿಯು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಯೋಮಾನವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ರಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಕಿಶೋರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕ, ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಕಥಾಪಾತ್ರವು ಸಹ ಬಾಲಕನೋ ಬಾಲಕಿಯೋ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಾನಪದ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು, ಪಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳೇ ಕಥಾಹಂದರದ ಕೇಂದ್ರವಸ್ತು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಕೀರ್ಣ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳೂ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಈದ್ಗಾ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕಥಾನಾಯಕ ಬಾಲಕನ ಭಾವನೆಗಳು, ಜೈಶಂಕರ್ ಪ್ರಸಾದರ ಖೇಲ್ ಬೈ ಜೈನೇಂದ್ರ, ಮೊದಲಾದುವು ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇರಬಹುದು. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಠ್ಯದ ಆಶಯ, ಕತೆ, ವಿಷಯ ಇವು ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ, ಭಾವ ಎಲ್ಲವೂ ಹದವರಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ನಾವು ಅಭ್ಯಸಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಜಾಹಿರಾತುಗಳು, ಕಾರ್ಟೂನುಗಳು ಮುಂತಾದವು ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಆಕರಗಳಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಲ್ಲವು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 2

1. ಕಲಾಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಅಥವಾ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ, ಕಲಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

   ....

   ....

   ....

Notes

2. *ಈವರೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ. 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷಗಳ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಯಾವುದೇ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಕೂಡಾ ನೀವು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಿರಾ?*

....

....

....

3. *ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದೇ? ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಮೇತ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.*

....

....

....

4. *ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.*
   ಎ. ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು

   ಬಿ. ಅರ್ಥಕೋಶಗಳು

   ಸಿ. ಕೇಕ್ ತಯಾರಿಯ ವಿವರಣೆ

   ಡಿ. ಪದ್ಯ

7.3.2 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಕಲಾವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಪದ್ಯ, ಕತೆ, ನಾಟಕ, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರಬಂಧ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿಪುಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾಪ್ರೌಢಿಮೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನಾಟಕ: ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಹೆಣೆಯಲಾದ ಕಥಾಹಂದರವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವೇ ನಾಟಕ. ನಾಟಕ ರಚನೆಕಾರರದ್ದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸ. ಬರೆಯುವವರು ತಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹತ್ತಾರು ಪಾತ್ರಗಳೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ವೀಕ್ಷಕರೂ ಸಹ ಮೈಮರೆತು ಪಾತ್ರಗಳೊಳಕ್ಕೆ ಲೀನವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾ ಕೆಲಸವೇನಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳಿಗೂ, ಆರಂಭ, ಮಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯ ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಸ್ಯ, ಗಂಭೀರ, ದುರಂತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ನಾಟಕಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯವನ್ನೋ, ಗದ್ಯವನ್ನೋ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಹ ಬರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಮಹಾಕವಿಯು ಬರೆದಿರುವ ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್, ಕಿಂಗ್ ಲಿಯರ್ ಮೊದಲಾದ ನಾಟಕಗಳು ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದವುಗಳು. ಒಂದು ನಾಟಕವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣುವುದು, ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುವುದು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶಿತಗೊಂಡಾಗಲೇ. ಕಾದಂಬರಿಗೆ, ಸಣ್ಣಕತೆಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ವಿವಿಧಬಗೆಯ ವೇಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ರಂಗದ ಮೇಲೆ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ತಂಡಕ್ಕೆ ನಟರೆಂದು, ಕಲಾವಿದರೆಂದು ಹೆಸರು. ಇವರುಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದಾಗಲೇ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಾತ್ರಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೇ ತಾವೇ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು ಅಭಿನಯಿಸುವುದು (ಸ್ವಗತ) ಮೊದಲಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೆಲ್ಲ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ: ನಾಟಕದ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ನಾಟಕದ ಕಥಾನಕವು, ಒಂದೇ ಕಾಲಮಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ರಚನೆ, ಸ್ವರೂಪಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಿಮ ದೃಶ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಭಾವತೀವ್ರತೆ ಅಪಾರ. ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕಗಳಿಗಿಂತ, ಈ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವದವು. ಹೆಚ್ಚು ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆಯ, ಪರಿಕರಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರದ ಇವು ನಟಿಸಲು ತುಂಬ ಸುಲಭವಾದವು. ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ನಾಟಕ ರಚಿಸಿ, ಅಭಿನಯಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾದಂಬರಿ: ಹಲವಾರು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಸುದೀರ್ಘ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೈಜ ಘಟನೆಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಖ್ಯಾತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಫೀಲ್ಡಿಂಗ್, ಡಿಕನ್ಸ್, ಹಾರ್ಡಿ, ಮರೆಡಿತ್ ಹಾಗೂ ಜಾಯ್ಸ್. ಇವರೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು, ಎಷ್ಟು ನೈಜವಾಗಿ, ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಓದುಗರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಲೋಕದೊಳಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನೂ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಳೆದುಹೋಗುವಷ್ಟು. ಕಾದಂಬರಿಯು ಅದೆಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೂ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವಾಗ ಸರಾಗವಾಗಿ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಕತೆ: ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದುದೆಂದರೆ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು. ಶಾಲಾಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವು, ಸರಳವಾಗಿ, ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾವದ ಮೇಲೆ ಓದುಗನ ಮನಸ್ಸು ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಈ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ಕಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಹಂದರಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಲ್ಲದ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ, ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಾ ನೀಡುತ್ತ ಓದುಗನನ್ನು ಭಾವತೀವ್ರತೆಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಲ್ಲವು. ಬೋಧನಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅತ್ಯಂತ ರಚನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಧನವಾಗಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂಬ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಖ್ಯಾತ ಸಣ್ಣಕತೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್‌ಸೆಟ್ ಮಾಮ್, ಆಂಟನ್ ಶೆಕಾಫ್, ಸಾಕಿ, ಎಡ್ಗರ್ ಅಲೆನ ಪೋ, ಆರ್ ಕೆ ನಾರಾಯಣ್, ಕೆ ಬಿ ವೈದ್ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ರಸ್ಕಿನ್ ಬಾಂಡ್ ಅವರದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಹೆಸರು. ಓ ಹೆನ್ರಿಯ ದಿ ಲಾಸ್ಟ್ ಲೀಫ್ ಮತ್ತು ದಿ ಗಿಫ್ಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾಗಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಬಂಧ: ಭಾವನೆಗಳು ಹದವಾಗಿ, ಸಕಾರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗದ್ಯಮಾದರಿಗೆ ಸೇರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಅಂಗವೇ ಪ್ರಬಂಧ. ಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು, ಅನ್ಯ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನ ಅಗತ್ಯ. ಸೂಕ್ತ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಚಿತ್ರಣಗಳೊಂದಿಗೆ, ಚುಟುಕಾಗಿಯೂ, ಚುರುಕಾಗಿಯೂ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಈ ಪ್ರಕಾರವು ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಲ್ಯಾಂಬ್, ಆಡಿಸನ್, ಆರ್ ಕೆ ನಾರಾಯಣ್, ನೆಹರು, ಗಾಂಧಿ, ರಸ್ಕಿನ್ ಬಾಂಡ್ ಮೊದಲಾದವರ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ನೀವು ಓದುವಿರಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಅದರ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹೊಸಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಡಬಹುದು.

ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ: ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದಾಯ್ದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಆಪ್ತವಾಗಿ ಓದುಗರ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಾಯಕನೋ ನಾಯಕಿಯೋ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಡುಂಡ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನು, ಎದಿರಿಸಿದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು, ಹೋರಾಟದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಿ, ಗಮನಿಸಿ, ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುವ ಈ ಬರವಣಿಗೆಯು ಆಯಾ ಲೇಖಕನ ಜೀವನಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ 'ಸತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು' ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಓದಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆತ್ಮಕಥೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ: ಜನಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಕುರಿತು ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಬಲ್ಲವರೊಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಅವರ ಜೀವನದ ಕುರಿತಾಗಿ ಬರೆವ ಬರವಣಿಗೆಯು ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿಘಂಟನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಡಾ. ಜಾನ್ಸನ್ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಸ್ವೆಲ್ ಎಂಬಾತನು ಬರೆದ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹವಾದುದು.

ಪ್ರವಾಸಕಥನ: ಲೇಖಕ, ಬರಹಗಾರ ತಾನು ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ದಾಖಲಿಸುವ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ತಾನು ನೋಡುವ ಸ್ಥಳಗಳು, ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಜನರು, ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ, ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತ ಸಂಗತಿ.

ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ/ಪರಿಚಯ: ಲೇಖಕನೊಬ್ಬ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ, ಸ್ಥಳದ, ಘಟನೆಯ, ದೃಶ್ಯದ ಅಥವಾ ಸಮುಘಾತಿಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವ ಪುಟ್ಟಪುಟ್ಟ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ, ಸ್ಥಳಪರಿಚಯ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ಬರವಣಿಗೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಣ ಎಂದೇ ಈ ಕಿರುಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಗತಿಯ ಕುರಿತೇ ಈ ಬರಹಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆತ್ಮವೃತ್ತಾಂತ: ಯಾವುದಾದರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು, ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಸ್ಮರಣಿಕೆ ಎನ್ನಬಹುದ್ನುವು ಕೇವಲ ಆತನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅರಳಿಕೊಂಡ ನೆನಪುಗಳಾಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿ ಬರೆದವುಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸೃಜಿಸಿ ಬರೆದವುಗಳಾಗಲಿ ಆಗಿರಬಾರದು. ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗಲೂ ಲೇಖಕನು ಅವರೊಡನೆ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಅನುಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮವೃತ್ತಾಂತವು ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಬರವಣಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಟ್ಟಂದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕವಿತೆ/ಕಾವ್ಯ/ಪದ್ಯ: ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಇಡೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೀವಾಳ ಎನ್ನುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಕೂಡಾ ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕಿನ ಒಡಿಸ್ಸಿ ಅಥವಾ ಇಲಿಯಡ್ ಇರಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮಹಾಭಾರತ ಅಥವಾ ರಾಮಾಯಣವಿರಲಿ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ ಸುದೀರ್ಘ ಕಥಾನಕಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಕಾಳಿದಾಸ, ಭಾಸ, ಭಟ, ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಡನ್, ಶೆಲ್ಲಿ, ಕೀಟ್ಸ್, ಬೈರನ್, ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್, ಈಲಿಯಟ್, ಯೀಟ್ಸ್ ಈ ಎಲ್ಲ ಖ್ಯಾತನಾಮರಾದ ಮಹಾಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರಿ. ಕಾವ್ಯವು ಗೀತಾತ್ಮಕವಾದುದು. ನಾನಾ ನಮೂನೆಯ ರೂಪಕಾಲಂಕರಗಳನ್ನು, ಉಪಮೆಗಳನ್ನು, ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು, ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾವ್ಯವು ಆಸಕ್ತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಬಂಧ, ಕತೆ ಅಥವಾ ಕಾದಂಬರಿಯಂತಹ ಗದ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬೇಡದೇ, ಕೆಲವೇ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆ, ಸಾಲುಗಳ ಹೆಣಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತಟ್ಟುವ ಪ್ರಕಾರ ಕಾವ್ಯ. ಒಮ್ಮೆ ಬರೆದಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ, ಸಂವಾದಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಶಕ್ತಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕಿದೆ. ಮುಕ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಗೀತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೇ ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸುಗಳ ಹಂಗಿರದೆಯೂ ಬರೆಯಬಹುದಾದ ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರವು ಬರೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭವೋ, ಅನುವಾದಿಸಲು ಅಷ್ಟೇ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು, ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಹಾಗೆಂದು, ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡೀ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅರೆದುಕುಡಿದುಬಿಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡುಬಿಡಬೇಕು, ಪಂಡಿತರಾಗಿಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಲಭಿಸಲಿ ಎಂಬುದಷ್ಟೇ ಶಾಲಾಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಾದುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ, ಶಬ್ದಬಳಕೆ, ಮಾತಿನ ವೈಖರಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಸಹಜ ಬಳಕೆ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 3

1. *ಈ ಕೆಳಗಿನದು ಗದ್ಯಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ*
   ಎ. ನಾಟಕ
   ಬಿ. ಕಾದಂಬರಿ
   ಸಿ. ಕವಿತೆ
   ಡಿ. ಕತೆ

2. *ಆತ್ಮಕಥೆ ಹಾಗೂ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಕವಿತೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?*

   ....

   ....

   ....

4. *ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕತೆಗಾರರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.*

   ....

   ....

   ....

5. *ನಿಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಕವಿತೆಯ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಬರೆದಿರುವ ಸಾಲುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.*

   ....

   ....

   ....

6. ಸಣ್ಣಕತೆಗಾರರಾಗಿ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಕತೆಗಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ನೀವು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟ ಸಿನಿಮಾ ಯಾವುದು? ಅದರ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆದವರು ಯಾರು?

   ....

   ....

   ....

Notes

7.3.3 ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯೊಳಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ

20ನೇ ಶತಮಾನದ ನಾಲ್ಕನೇ ದಶಕದವರೆಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿಯೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗಲೂ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ 1940ರಿಂದ 1960ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಪಠ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ. ಅನ್ಯದೇಶೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನೇನೂ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ, ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆ ಎಂದರೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವೆಂತಲೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದಿತು. ಬಳಿಕ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದದ್ದು ಅನುವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಪಠ್ಯ ಅಥವಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಸದಾಕಾಲಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅರಿವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಚಲಿಸಲಾರವು ಕೂಡಾ.

ಮೊದಲು ವ್ಯಾಕರಣದಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನುವಾದ ಪದ್ಧತಿಯು ಬರಿಯ ನಾಮಪದ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಕಂಠಪಾಠ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನವಿದ್ದಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಮೂಲಭಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿದ್ದಿತಲ್ಲದೇ, ಈಗಲೂ ಆ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. 1970–80ರ ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗಷ್ಟೇ, ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಭಾವತಃ ಉತ್ತಮ ಭಾಷಾ ಕ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರೂ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಅರಿವಿನ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಮರ್ಥ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಉವ ಮೂಲಕ ನೀರೆರೆದು ಪೋಷಿಸುವ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನಷ್ಟೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಮೂಡತೊಡಗಿತು. ಆ ಬಳಿಕವೇ, ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನವಿಸ್ತರಣೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರವೂ ಅನನ್ಯವಾದುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಓದಲೇಬೇಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳ ಬಳಕೆ ಪಠ್ಯದ ಮೂಲಕ ಆಗಬೇಕಾದುದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ದೊರೆತದ್ದು.

ವಿಡೋಸನ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾಷಾ–ವಿಜ್ಞಾನದ ಜ್ಞಾನವು ಬಳಸು ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಬಳಸು' ಎಂಬುದು ಜ್ಞಾನದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, 'ಬಳಕೆ'ಯು ಬಳಸಬೇಕಾದುದನ್ನು ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯವು ಭಾಷೆಯ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪೋವೆ ಎಂಬುವವರು ಮಂಡಿಸುವಂತೆ, "ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದುದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಏಕೆಂದರೆ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ".
ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವ, ಭಾಷಾಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ಕಲಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಉರುಹೊಡೆಯುವ ಮುಂತಾದ ನಿಸ್ತೇಜ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ ಕತೆ, ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 4

1. *ಮೂಲತಃ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರ ಮೂಲವೆಂದರೆ*
   ಎ. ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು
   ಬಿ. ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು
   ಸಿ. ವ್ಯಾಕರಣ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವುದು
   ಡಿ. ಶಬ್ದ ಕಲಿಸುವುದು

Notes

2. 20ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ.

....

....

....

3. ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣಾನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಭೂತ ನಿಯಮಗಳೇನು?

....

....

....

7.4 ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವಾಗ ಅದರ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯು ಶಾರೀರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ, ಭಂಗಿ, ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

1. ಭಾಷೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ : ಇಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯರಚನೆಗಳು ಇದರ ಗುರಿ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯು ಕಳೆದುಹೋಗಿಬಿಡುವುದು ಈ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ಇತ್ತ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅತ್ತ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವಿನ್ಯಾಸ : ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಲಿಕೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಲಿಯುವವರ ಗಮನವು ವಿಷಯಸಾರ ಹಾಗೂ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೀಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನವೋ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಸಹಜ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವುದೊಂದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಬಳಕೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಗಮನ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಇದು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇದು ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು.

3. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನ ವಿನ್ಯಾಸ : ಈ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂವೇದನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಆಗಬಹುದಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮನೋವಿಕಾಸವನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದುವ ಮನಸ್ಸಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾದರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲರೆಂಬ ಆಶಾಭಾವವನ್ನು ಈ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸ್ವರೂಪವು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

7.4.1 ತರಗತಿಯ ನಮೂನೆಗಳು

ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಈವರೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು? ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಬಹುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥದ್ದು? ತರಗತಿಯ ಭಾಷೆಗೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಗೂ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು? ಈ ಘಟಕವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಮುಂಚಿನ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಕ್ರಾಶೆನ್, ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವಿಕೆ ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನೆ ಹಾಗೂ ಮನೆಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಭಾಷೆಗೆ 'ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ' ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ, ಶಾಲೆಯ ವಾತಾವರಣದ ಲ್ಲಿ ಮಗು ಕಲಿಯುವ ಭಾಷೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾದರಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಕಲಿಯುವ ಭಾಷೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾಳಜಿ, ಅಕ್ಕರೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆಪ್ತವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಭಾಷೆಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಲಿಸುವಿಕೆ ಇರದ ಹೊರತು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಯಾರೂ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದಾಗ, ಶಾಲೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನ ಎಂಬುದು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳು ರಚನೆಗಿಂತ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅರ್ಥವು ಮನಸ್ಸಿಗಿಳಿಯಿತೆಂದರೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಇನ್ನಿತರ ಅಂಶಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಅರ್ಥವಾಗತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟಾಗಿಯೂ, ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಹೊಸಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಎಲ್ 2ರ ಗುಂಪು ಇರುವ ತರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಪೂರ್ವಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗುವು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಗ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವಂತೆ ಮಗುವನ್ನು ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ಕಲಿಸುವಿಕೆಗಿಂತ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮಾದರಿ ಎಲ್2 ತರಗತಿ ಹೇಗಿದ್ದಿರಬಹುದು? ಮನೆಯ ಅಥವಾ ಬೀದಿಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಾತಾವರಣಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಅಥವಾ ಅನ್ಯದೇಶೀ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನುವಾದದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆಯಿಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಅವಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು, ಅದಕ್ಕೊಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನೋ, ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನೋ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವುದು, ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಮನೆಪಾಠಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ತರಗತಿಯ ಕಲಿಸುವಿಕೆಗಿಂತ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚೇನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಸಹಜ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒತ್ತಡಮುಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕ ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪರಿಸರದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕಾಣಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಆಯ್ದ ಹಲವಾರು ಸಂಗತಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಜವಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು, ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಅವರು ಕಲಿಯಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಅಪರಿಚಿತ ಭಾಷೆಯವರೊಂದಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲರು.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 5

1. *ಒಂದು ಮಗುವು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುನ್ನವೇ ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿರುತ್ತದೆ: (ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)*
   ಎ. ಮನೆಪಾಠದ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತ ಹೇಳಿಕೆ
   ಬಿ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತ ಹೇಳಿಕೆ
   ಸಿ. ಪಾಲಕರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತ ಹೇಳಿಕೆ
   ಡಿ. ಮೇಲಿನ ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

2. *ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುರಿ ಏನಾಗಿರಬೇಕು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಪಾಠದ ಪರಿಸರಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?*

   ....

   ....

   ....

4. *ವ್ಯಾಕರಣಾನುವಾದ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು?*

   ....

   ....

   ....

7.4.2 ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ (ಅಥವಾ ಅನ್ಯದೇಶೀಯ) ಭಾಷೆಯ ತರಗತಿಗಳು

ನಿಮಗೀಗಾಗಲೇ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಹಾಗೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು. ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳ ಮಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ?

Notes

ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವು ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸರಳವೂ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆಯೂ, ಆಸಕ್ತಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವೆಡೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕಲಿಸಿದರಾಯಿತು. ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರಕ ಪಠ್ಯದ ಅಗತ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ, ಅವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಹೆಚ್ಚೇ ಉತ್ತಮವಾದ, ಯಾವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿಯೇನು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಸುವ, ಅವರ ಮನೋಬಲವನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳೊಳಗಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸೆಣಸಾಡಿದಷ್ಟೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಒಂದನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು, ಈಗ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ, ಅಗತ್ಯ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸವಾಲೆನಿಸಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿಯೇ, ಬೋಧನಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಅವರು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಪಠ್ಯವು ಮಿತವಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಂತೆಯೂ ಇರಬೇಕು.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ:

1. ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗದಿದ್ದರೂ ಭಾಗಶಃ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು.
2. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ – ಹೀಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಪಠ್ಯದ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಅದು ಸಲಹೆ, ವಿಮರ್ಶೆ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳದೇ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.
3. ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು.
4. ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಮೆಚ್ಚುಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕೇವಲ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ನಿಂದಿಸುವಂತಿರಬಾರದು. ತಾವು ಓದುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಷ್ಟೇ ಸಣ್ಣ ಓದುವಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರ್ಕಬದ್ಧ, ಸುಸಂಬದ್ಧ ಆಲೋಚನಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ನೀಡುವ ಸಲಹೆಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರವಾಗಿರಬೇಕು.

7.4.3 ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೌಶಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಈವರೆಗೆ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ತಾನು ಓದುವ ಕವಿತೆ, ಕತೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಭಾಷೆಯ ಸೂಕ್ತಬಳಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಾದರೂ ಇತರೆ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತಿಕರ, ಕುತೂಹಲಕಾರೀ ಕತೆಗಳು ಓದುಗನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ, ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಗರಿಗೆದರುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವ, ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಮೂಲಕ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಓದಿದ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡು, ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

Notes

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ

ಸ್ಕಾಟ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸೌಂದರ್ಯ, ಮೌಲ್ಯಯುತ ಬಾಳುವೆ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಂದದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕೂಡಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೂಲಧಾತುಗಳೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಖ್ಯಾತಕವಿ ವಿಡೋಸನ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ, ಸಂವಹನ ಕಲೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡಾ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕೇವಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಆಲಿಸುವ, ಓದುವ ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವ ಕೌಶಲಗಳೂ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆನೋಡಿದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಆಗುಹೋಗುಗಳು, ಭಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಪಕ್ವಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 6

1. *ಕುತೂಲಕಾರಿ ಕತೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕ?*
   ಎ. ಏಕಾಗ್ರತೆ
   ಬಿ. ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
   ಸಿ. ಊಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
   ಡಿ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ

2. *ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು?*

   ....

   ....

   ....

7.5 ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೋಧನೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಗಳು

ಒಬ್ಬ ಭಾಷಾಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೀವು ಕತೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ತುಂಬ ಪರಿಯವಾದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದು? ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿದರೆ, ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಚಿಗುರಲು ನೀವೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಪ್ರಬಂಧವೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಸುಂದರವಾದ ಗದ್ಯಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಯಾವುವು? ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀವೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ?
ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ.

Notes

7.5.1 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಕತೆಗಳು, ಜಾನಪದ ಕತೆಗಳು, ಪೌರಾಣಿಕ ಕತೆಗಳು, ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕತೆಗಳು, ಜಗತ್ತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಟ ಕತೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕಗಳು, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಣ, ಆತ್ಮಕಥನ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣಕತೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಹೆಸರೇ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸರಳವಾಗಿ, ಬೇಗ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವಂತವು. ಎಷ್ಟೋಸಲ ಅದರೊಳಗಿನ ಸರಳತೆಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಗ ಓದಿಮುಗಿಸಿ ಬೀಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಚುಟುಕಾಗಿ, ಕೆಲವೇ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳುವ ಚುರುಕಿನ ರಚನೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸುವ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಅವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಂಬ ಪ್ರಿಯವಾದವು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡುವಂತೆ ಕತೆ ಹೇಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಶಬ್ದ ಹಾಗೂ ಲಯಬದ್ಧ ನಿರೂಪಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೇಳುವುದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕವಿತೆಯು ಹೋಲಿಕೆ, ಉಪಮೆ, ಅಲಂಕಾರಗಳು, ಅನುಪ್ರಾಸಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಚಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕವಿತ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಅದರೊಡನೆ ಬಳಕೆಯಾದ ಇತರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರೊಳಗಿನ ಭಾಷಾಬಳಕೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈ ಬಗೆಯ ಕಲಿಕೆಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗಲಂತೂ, ಮಕ್ಕಳ ಶ್ರವಣಕಲೆಯು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯಾಕರಣಬದ್ಧ ವಾಕ್ಯರಚನೆಗಳು ನಾಟಕದ ತಿರುಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದುವಾಗ, ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಪಾತ್ರಗಳು ಹೇಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು ತಲ್ಲೀನರಾಗುವ, ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದನ್ನು ಅದೆಷ್ಟು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು ಹೇಳಬಹುದೆನ್ನುವ ಅಂಶ – ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಕ್ಕಳ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು, ಊಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಹರಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾಟಕದ ಓದು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಾಗುವುದು, ಮನುಷ್ಯನಾಗುಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಸಹಜ ವಿಷಯಗಳನ್ನವರು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾಟಕಗಳು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸಬಲ್ಲವು, ನಮ್ಮೊಳಗನ್ನು ಅರಳಿಸಬಲ್ಲವು, ನಮ್ಮ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಲ್ಲವು, ಸ್ವಯಂಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಲು ದಾರಿತೋರಬಲ್ಲವು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾಜೀಕರಣಗೊಳಿಸದಷ್ಟೂ, ಅದು ನಮ್ಮ ಓದುವ, ಬರೆಯುವ, ನಿರರ್ಗಳ ಮಾತಾಡುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಬಲ್ಲುದೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಓದುವುದೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಓದಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಮನೋವಿಕಾಸದ ಮಾರ್ಗವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಓದುವಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನೋಲೋಕವನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಹಚ್ಚುವ, ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಗರಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಅವರನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ, ಭಿನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಲೇ ಬದುಕುವ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ನಾಟಕದ ಓದು, ಅಭಿನಯ ಮುಂತಾದವು ಖಂಡಿತ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಪೂರ್ವಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದಲೂ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಗ್ಗುಲುಗಳಾದ ಕಾದಂಬರಿ, ಕತೆ, ಕವಿತೆ, ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು, ಜನಪದ ಕತೆಗಳು, ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮಗುವಿಗೆ ತಾನು ಓದುವುದನ್ನು, ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದುವುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ,

ಅವರ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಜರೂರತ್ತು ಇದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿಯೇ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ, ಕಲಿಕೆಯೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಧಿತವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆಯು, ಮೂಲಭೂತ ಭಾಷಾಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೇ (ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ಮಾತಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ) ಅದರ ಭಾಷೆಯ ಇತರೆ ಅಂಶಗಳಾದ ವ್ಯಾಕರಣ, ರಚನಾ ಕೌಶಲ್ಯ, ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಟಿಇ ಹೊರತಂದಿರುವ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದನೆಯ ತರಗತಿಯ ಹಿಂದಿ ಪಠ್ಯವು ಸರಳ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಲಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಗುವು ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಓದಿ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಕೌಶಲವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು, ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಲ್ಲದು. ಅದೇ, ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯ ಪುಸ್ತಕವು ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಕತೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಸಂದರ್ಶನ, ಕವಿತೆ, ನಾಟಕ)ವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರೇಮಚಂದರ ಈದ್ಗಾದಂತಹ ಕತೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಲೋಚನೆಗೆ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ಯಾವಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

7.5.2 ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ?

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಿನ್ನಪ್ರಕಾರಗಳಾದ, ಕವಿತೆ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಟಕ, ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯೋಜಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಠ್ಯವನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ.

ಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೂಲಕ:

- ಹೆಚ್ಚೂಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನೀವೇ ನಿಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಸಣ್ಣಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಠ್ಯವು ಸುದೀರ್ಘ ಕತೆಯೊಂದರ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಅಥವಾ ನಂತರದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೇ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು.
- ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಾತ್ರದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಬಹುದು.
- ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪಾತ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ನಾಟಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು.
- ಕಥೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಆ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಭಿನ್ನ ತರಗತಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಮಕ್ಕಳು ಅ ಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಆಲೋಚನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ? ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕತೆಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಆಲೋಚನೆಗಳೇನು, ಭಾವನೆಗಳೆಂತಹವು? ಕತೆಯ ಕುರಿತು ಅವರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? – ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ, ಮಕ್ಕಳು ಕತೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದರೆ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳು ಬರವಣಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದು.
- ಅಕ್ಬರ್–ಬೀರಬಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಾ–ಊದಾಲ, ಗೋನು ಜಾ, ತೆನಾಲಿ ರಾಮ ಮುಂತಾದ ಕತೆಗಳು ಸರಳವೂ, ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತೆಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಲ್ಲರು.

Notes

ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯದ ಮೂಲಕ:

- ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಓದಿ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓದಲು ತಿಳಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತ, ಲಯಬದ್ಧ ಓದುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಬಹುದು.
- ಆ ಪದ್ಯ ಯಾರಿಗಾಗಿ ಬರೆದದ್ದು? ಯಾಕೆ ಬರೆದರು? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು. ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಡಕವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಕವಿತೆಯ ಕುರಿತು ಅವರಿಗನಿಸಿದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಪದ್ಯದ ರಚನೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಕೇವಲ ಭಾವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ತಮ್ಮದೇ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮರುರಚನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು.
- ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಪದ್ಯದ ವಿಭಿನ್ನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಕುರಿತು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಶ ಯಾವುದೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಹೇಳಬಹುದು.
- ಪದ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಸದ ರಚನೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಲು ತಿಳಿಸಬಹುದು.

ನಾಟಕಗಳ ಮೂಲಕ:

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ನಾಟಕವನ್ನು ನೀವು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಕೆಲವರು ಸಮಕಾಲೀನ ನಾಟಕಕಾರರಾದ ಆರ್ಥರ್ ಮಿಲ್ಲರ್, ಸಾಕಿ ಮುಂತಾದವರ ಆಧುನಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ರಚನೆಯ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವು ತುಂಬಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವ ನಾಟಕಗಳು. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕಗಳು, ಭರತೇಂದುವಿನ ಅಂಧೇರ್ ನಗರಿ, ರಾಮಕುಮಾರ ವರ್ಮಾರ ಅಶೋಕ ಶಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದಿನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಅನುಕೂಲವಾದಂತಹ, ಅವರ ಭಾವನಾಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಲುಪಬಲ್ಲಂತಹ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ನಾಟಕ ರಚಿಸಿ, ಅವರ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರೇ ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಕೂಡಾ ಆಗಬೇಕು.

ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಪರಿಕರಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು, ಅಥವಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿನಯಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯ. ತಾವು ಜೀವಿಸುವ ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು, ಅವರದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸುವ, ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸುವ, ತಮ್ಮಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಹರಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಲವಾರು ಧನಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಹಾದಿಮಾಡಿಕೊಡಬಲ್ಲುದು.

7.5.3 ಸಾಹಿತ್ಯದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎದಿರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಬೋಧನಾಪಠ್ಯವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸರಿಯಾದುದಾಗಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನ, ಅರಿವಿನ ಸಹಜವಿಕಾಸವಾಗುವ ತರಹದ್ದು ಅಲ್ಲವಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಎದುರಿಸಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಲವಾರು. ತಾವು ಅಭ್ಯಸಿಸಲಿರುವ ಪಠ್ಯವೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಭಾಷಾಬಳಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಇಡೀ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಇಡೀ ಯೋಜನೆಯೇ ವಿಫಲವಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಭಾಷಾಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರೋ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ತೊಡಕುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿ, ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿರೆಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದು.

Notes

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ

ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಯಾ ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತುಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನಬಗೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ, ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಕಲಿಸುವುದು ಸಂಕೀರ್ಣವೇ ಹೌದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯದ ಆಯ್ಕೆ ಸರಳವೇ ಆಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕೃತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದ್ದು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಸಹ ಅವರವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಿಂದ ಹೊರತಾದ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ, ಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳಾಗಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ, ಅಭಿರುಚಿ ಮೂಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಗಳ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 7

1. *ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಯಾವುದು?*
   ಎ. ಓದುವುದು
   ಬಿ. ಬರೆಯುವುದು
   ಸಿ. ಮಾತಾಡುವುದು
   ಡಿ. ಆಲಿಸುವುದು

2. *ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಬಹುದಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ತರಗತಿಗಳ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸದೇ ಇರುವ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.*

   ....

   ....

   ....

4. *ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಮೂಲಕಾರಣವೇನು?*

   ....

   ....

   ....

Notes

7.6 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

- ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎಲ್ಲ ನಮೂನೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದೆಂದರೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಅಥವಾ ಸೃಜನಶೀಲ ಹಾಗೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಬರವಣಿಗೆ; ಮಾಹಿತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲ.
- ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎರಡು ಬಗೆಯದು: ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಅಥವಾ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲವಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಆನಂದವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದು, ಕರುಣೆ, ಅನುಕಂಪ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭಾವದಿಂದ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕತೆ, ಕವಿತೆ, ಪ್ರಬಂಧ, ಚಿತ್ರಕಥನ ಮುಂತಾದವು ಸೇರಿವೆ. ಸೃಜನೇತರ ಅಥವಾ ಸೃಜನಶೀಲವಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದು, ಘಟನೆಗಳನ್ನು, ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪದಬಂಧ ರಚಿಸುವುದು, ಲೆಕ್ಕಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು, ನಿಘಂಟುಗಳು, ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದವು.
- ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬದಲಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಇತರೆ ಮುದ್ರಿತ ಪರಿಕರಗಳಾದ ಜಾಹಿರಾತು ತುಣುಕುಗಳು, ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
- ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಸ್ವರೂಪದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗದ್ಯ (ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರವಾಸಕಥನ), ಪದ್ಯ (ಕವಿತೆ, ವಚನ, ದ್ವಿಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಹಾಗೂ ನಾಟಕ ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.
- ಭಾಷೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ: ಭಾಷಾವಾರು, ಸಾಹಿತ್ಯವಾರು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನ.
- ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ – ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೋಧನಾಪದ್ಧತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೇ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದು. ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗತ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕಲಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಂದುನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಭಾಷಾತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿರಬೇಕು.
- ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಯಾವುದೇ ಪಠ್ಯವನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಸ್ವಯಂ–ಅರಿವು, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮುಂತಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ, ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ, ಅವರಲ್ಲಿ ಊಹಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಓದಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ, ಹಾಗೂ ಸ್ವ–ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಕೌಶಲಗಳ ಜೊತೆಗೆ (ಓದುವ, ಬರೆಯುವ, ಆಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮಾತನಾಡುವ) ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆ, ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕುವುದು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಕರಣಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು..

ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆ

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ. ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮಾಹಿತಿಕೋಶಗಳು, ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Notes

7.7 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು ಹಾಗೂ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳು

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ ಆರ್ ಕೆ (2007). ಹಿಂದಿ: ಎನ್ ಎಸೆನ್ಶಿಯಲ್ ಗ್ರಾಮರ್. ಲಂಡನ್, ರೂಟ್‌ಲೆಡ್ಜ್

ಕ್ರಾಶೆನ್ ಸ್ಟೀಫನ್ ಡಿ. (1981) ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಇನ್ ಸೆಕಂಡ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಅಕ್ವಿಸಿಶನ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಟೀಚಿಂಗ್ ಸೀರೀಸ್. ಲಂಡನ್: ಪ್ರೆಂಟೀಸ್–ಹಾಲ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ (ಯುಕೆ) ಲಿಮಿಟೆಡ್.

ವಿಡೋಸನ್, ಎಚ್ ಜಿ. 1990. ಆಸಪೆಕ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಟೀಚಿಂಗ್. ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್: ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುದ್ರಿತ.

ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಸಮ್ಮರ್ ಇನಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್, 1997

ನಾರ್ತ್ ಡಕೋಟಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, 1997ರ ಸೆಶನ್, 41.1

ler.letras.up.pt/uploads/ficheiros/6082.pdf10Nov.2011

7.8 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಘಟಕದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಯಾವುವು?
2. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವವೇನು?
3. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಕೇವಲ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲುವಿರಾ ಅಥವಾ ಮೂಲಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಿರಾ? ಕಾರಣ ಸಮೇತ ವಿವರಿಸಿ.
4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಓದುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಇತರೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪೂರಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿರಿ?
5. ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂಬಗೆಯ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವಿರಿ?
6. ಮಹಾಕಾವ್ಯವೆಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿವರಿಸಿ.
7. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಿನ್ನಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರೆಂಬುದನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಿರಿ.
8. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಿರಿ?
9. ಇತಿಹಾಸದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

Notes

ಘಟಕ 8 ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಭಾಷಾಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು

ವಿನ್ಯಾಸ

8.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

8.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

8.2 ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವ

8.3 ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು?

8.4 ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗಗಳು

8.4.1 ಏನನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು?

8.4.2 ಯಾರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು?

8.4.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೌಶಲಗಳು

8.4.4 ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಸಾಧನಗಳು

8.5 ಪಠ್ಯಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು

8.6 ಮಾದರಿ ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆ

8.6.1 ತೂಲಿಕಾಳ ತರಗತಿ

8.6.2 ಸತ್ಪುರದ ದಟ್ಟ ಕಾಡು

8.6.3 ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು

8.6.4 ರಾಧಾಳ ತರಗತಿ

8.6.5 ಕತೆ ಹೇಳುವ ತಂತ್ರಗಳು

8.7 ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು

8.8 ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

8.9 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

8.10 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳು

8.11 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

8.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಭಿನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸುವುದು, ಪಾಠದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಭಾಷಾಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು

Notes

ಪ್ರತಿ ವಿಧಾನವೂ ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಸಿದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ ತಮ್ಮದೇ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪಾಠದ ಕೊನೆಗೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ಬರೆದು, ಅಂಕಗಳಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯೋಗವಾದೀತು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಆಲೋಚನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಾವು ಬೋಧಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತು, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಡ ಹೇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತಿನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ತುಂಬ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಬೋಧನಾ ಪಠ್ಯವು ಸದಾಕಾಲ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನಪುಳುಯುವಂತೆ ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಲಭಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ಕಡೆತನಕವೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇರುವುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿತುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಗಡೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವರೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಿಂದಲೂ ಒಂದು ಮಗು ಕಲಿಯುವುದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂದರೆ, ಹೇಗೂ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳೇನೂ ಇರದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಅದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಾಟಿಸುಬ ಅಗತ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದು. ಒಂದು ಸಿದ್ಧ, ಸೀಮಿತ ಟ್ಯೂಶನ್ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಗು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೂ, ಮುಕ್ತವಾದ, ಸೀಮಿತ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಗು ಕಲಿಯುವದಕ್ಕೂ ತುಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳೂ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಭಿನ್ನವಾದವು.

ಶಾಲೆಯು ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ, ಆಸಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ, ಕೌಶಲಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು, ಯೋಜಿತ ಪಠ್ಯವನ್ನು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎಷ್ಟೇ ಭಿನ್ನಬಗೆಯದ್ದಾದರೂ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬೋಧನಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಧ್ಯೇಯ. ಹಾಗಾಗಿ, ಮಗು ಏನನ್ನು, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಹಾಗೆ ಕಲಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳೇನು ಎಂಬುದರಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವಿಧಾನಗಳಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕಲಿಯುವಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು, ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು, ಸ್ವಯಂ–ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು, ತಾರ್ಕಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೇನೇ ನಾವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಬೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ತರಗತಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ, ತರಗತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನವೇ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡೇ ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಿತ್ಯದ ಜೀವನದ, ಮಕ್ಕಳು ಬಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ತಳುಕು ಹಾಕಿ, ಬೋಧನೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ, ಆಸಕ್ತಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಭಿನ್ನ ಬೋಧನಾಶೈಲಿಗಳ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು, ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಬೋಧನಾ ಮಾದರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿದ್ದೇವೆ.

Notes

8.1 ಕಲಿಯುವುದರ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಲಿಯುವ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳ ಮಿತಿಗಳೇನು?
- ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರ ಮಹತ್ವ
- ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು? ಏಕೆ ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ? ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆ ಎಂದೇಕೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ?
- ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
- ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಮತಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು
- ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು

8.2 ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರ ಮಹತ್ವ

ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಬೋಧನೆಗೆ ಸಮಯ ವ್ಯಯಿಸದೇ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಒಂದು ಮಗುವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವಾಗ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇನು?
ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವತಯಾರಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ತರಗತಿಗೆ ತೆರಳಿದರೂ, ಉತ್ತಮವಾಗಿಯೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜಾಣರು, ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟವೇನು, ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿಅವರು ಕಲಿಯಬಲ್ಲರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳೆಡೆಗೆ ಅವರಿಗೊಂದು ಆದರಪೂರ್ವಕ, ಮಮತೆಯ ಕಾಳಜಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಪಠ್ಯದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಠ ಮಾಡಬಲ್ಲರು.

ಇನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ. ಅವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದ ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಗೆ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಲ್ಲದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಸಂಗತಿಗಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಅದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಮಗುವಿಗೆ ತರಗತಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಭಾಷೆ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯ. ಔಪಚಾರಿಕ ಭಿನ್ನತೆ, ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನತೆ, ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿಧಾನ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಶಾಲೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹಾಗೂ ಗಂಭೀರ ಸ್ತರದ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ, ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗೆಯ ಮುಕ್ತತೆ, ಸಮಯಾವಕಾಶ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿರಬೇಕು' ಎಂಬ ಅಲಿಖಿತ ನಿಯಮವಿರುವ ವಾತಾವರಣವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಮನುಷ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಮಗುವು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ

ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಆಲಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಹಾಗೂ ವಾತಾವರಣ ಎರಡನ್ನೂ ತಾಳೆನೋಡುವ ಗುಣವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿಯೇ ಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣಿಸುವುದು. ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವೇ ಇಡೀ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸವಾಲಿನದ್ದು ಎನಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 1

1. *ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶಗಳು ____*
   ಎ. ವಿರಳ
   ಬಿ. ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನಿಲ್ಲ
   ಸಿ. ಹೇರಳ
   ಡಿ. ಸಾಕಾಗದು

2. *ಒಂದು ಮಗುವು ಪರಿಸರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರವನ್ನು ತಾನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ನೀವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ ಗಮನಿಸಿರಬಹುದಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.*

   ....

   ....

   ....

3. *ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?*

   ....

   ....

   ....

8.3 ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು?

ತರಗತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕೊಟ್ಡಾ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಮಾ ಹೆಸರಿನ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಐದನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲು ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸೋಣ. ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 25. ಪಾಠ 16 – ಜಪಾನ್‌ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಸವಗಳು ಎಂಬುದು (ಓಅಇಖಖ) ಆಕೆಯ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಪಾಠವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವುದರ ಮೂಲಕ ಆಕೆ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಕೆ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ಗಮನ ಇರಲೇಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಪುಟದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಓದುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಜಪಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಗಂಭಿರಮುಖಭಾವದಿಂದ, ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗದವರಂತೆ ಆಕೆಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

Notes

ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವೇ ಇರದಂತೆ ಆಕೆ ಓದುವುದನ್ನೇ ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಜಪಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಪಠ್ಯವನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಚಿತ್ರಬಿಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪುಟಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೂವಿನ ಚಿತ್ರಬಿಡಿಸುತ್ತ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಮತ್ತೇನನ್ನೋ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ಆ ರೀತಿ ಇಡೀ ಪಾಠವನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು, ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣಪದಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಬರೆದಾದ ಮೇಲೆ, ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನೇ ಬರೆದುಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಮೂರನೆಯ ದಿನದಂದು ಘಟಕ (ಯುನಿಟ್) ಪರೀಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗುವುದಿದ್ದರೆ, ಬರೆಸಿದ ಕಠಿಣಪದಗಳು, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿತು ಬರಬೇಕು ಅಂದು ಘೋಷಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ತರಗತಿಯಿಂದ ತೆರಳಿದರು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 2

1. ಮಹಿಮಾ ಅವರ ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, 10ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಂಕ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

- *ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ*
- *ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತ ಬೋಧನೆ*
- *ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುವಿಕೆ*
- *ಬೋಧನಾ ತಯಾರಿ*
- *ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು*
- *ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅವಕಾಶ*

8.4 ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಅಂಶಗಳು

ಶಿಕ್ಷಕರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡೋಣ.

1. ಏನನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು
2. ಬೋಧಿಸಲು ಆಗಬೇಕಾದ ಸ್ವಯಂ–ತಯಾರಿ
3. ಪಠ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆ
4. ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪಠ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ
5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿತರೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ
6. ಮಾಡಿದ ಪಾಠ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ವಿಫಲತೆ ಕಾಣಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು?

ಇದು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾತ್ರ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಏನಾದರೂ ಇದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಕೆಲವನ್ನು ವಿವರಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ.

8.4.1 ಏನನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು?

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಯೋಮಿತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಏನನ್ನು, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪಠ್ಯ ರಚಿಸುವವರು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಠ್ಯದ ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಏನನ್ನು, ಎಷ್ಟನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೇ ಖಂಡಿತ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅರಿವು ಸಹ ನಮಗಿದ್ದರೆ, ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೆಳಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ತರಗತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆಯ್ದ ಹತ್ತಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ನಡುವೆ ಅವರು ಈ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಏಕೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಪುಸ್ತಕದ ಆಯ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ 20 ಪಾಠಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ 20 ಪಾಠಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ, ಪೂರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು, ಓದಲು ತಿಳಿಸಬಹುದು. 20 ಪಾಠಗಳ ಪೈಕಿ 12ನ್ನಷ್ಟೇ ನಾವು ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂದಿರುವಾಗ, ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪೂರವಾದ 12 ಪಾಠಗಳು ಯಾವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೋಧನೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, 12ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಮುಗಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೋಧನಾ ನಂತರದ ಪರಣಾಮಗಳ ಅಂದಾಜು ಸಹ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವ, ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರವಾಗುವ ಯಾವುದನ್ನು ನೀವು ಬೋಧಿಸಲಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

8.4.2 ಯಾರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು?

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಗುವಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಹಾಗೂ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಿರುವುದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಅವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು, ಯಾವುದನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಖಾಲಿತನ ಅನುಭವಿಸುವ ಹಾಗೂ ಏನನ್ನೂ ಕಲಿಯದೇ ಉಳಿದುಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಲಿಕೆಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೋಧಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರಜ್ಞಾನವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಹೊರಡುವುದು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಯಾವೊಂದೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೇ, ಏನನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿರುವೆವೋ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಯ ಕಳೆದುಹೋಗಿಬಿಡುವ ಅಪಾಯಗಳು ಇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಬೋಧಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಪಠ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಾಠವು ದೀಪಾವಳಿ ಆಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದರೆ, ದೀಪಾವಳಿ ಕುರಿತು ಮಗುವಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದು.

ಜೊತೆಗೆ ಮಗುವು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಥಮ, ದ್ವಿತೀಯ ಅಥವಾ ತೃತೀಯ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊರಗೂ ಕನ್ನಡವೇ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ, ಅದನ್ನೆ ಮಾತಾಡುವ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಅಥವಾ ತೃತೀಯ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರಬಹುದಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆಯೇ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪಠ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿಶೇಷ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಷ್ಟೇ ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವಿವರಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

Notes

8.4.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೌಶಲಗಳು

ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸತತವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಗತ್ಯದ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಗಮನ ಇದ್ದೇಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ರೀತಿ, ಕುತೂಹಲದ ಅರಿವು, ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧನಾಕ್ರಮವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಧನಾತ್ಮಕ ಆಸಕ್ತಿ ತಾಳದೇ ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ತಡೆದು, ಬೋಧನಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆಸಕ್ತಿಕರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವಿಕೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಲಿಕೆ, ಬೋಧನೆ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಚೇತನ ತುಂಬಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸತತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ, ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಿದ್ದರೂ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಮಚಿತವಾಗಿಯೇ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಮಾಡಿಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧಾವಂತಕ್ಕೆ ಬೀಳದೇ, ಮಾಡಿರುವ ಪಾಠವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ, ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ನಿಜಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಸತತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ, ಧನಾತ್ಮಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

8.4.4 ಹೇಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ತರಗತಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೋಧನೆ–ಕಲಿಕೆಗಳು ಸಾಗಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸವಳಿಕೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ 5ರಿಂದ 10 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೇ? ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ತರಗತಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಬೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಣದಿಂದ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರವೇ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮುಂದೆ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತರಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತರಗತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಯೋಜಿತ ಪಠ್ಯವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಷಯಬೋಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾತು ತರಗತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಲಿಸುವವರಿಗೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿ, ಜ್ಞಾನಗಳು ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮಕ್ಕಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಎರಡೂ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೋಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಕಠಿಣವೆನಿಸಿದರೂ ಕೂಡಾ, ಆಕ್ಷಣದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗುವಂತೆ ಬೋಧನಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದಲ್ಲಿ, ಖಂಡಿತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು.

ಬೋಧನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವೆಂದರೆ, ಬೋಧನಾ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ, ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರತಿಗಳು (ವರ್ಕ್‌ಶೀಟ್), ನಕಾಶೆಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ವರ್ಕ್‌ಬುಕ್. ಭಾಷಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಹೊಂದಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಬ್ದಚಿತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಪಟ – ಇವು ಚಿಕ್ಕವಾದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಬಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳು. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಗಬಹುದಾದ ತರಗತಿಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮುಂತಾದುವಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಜಿತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಥ ಪಠ್ಯ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 3

1. *ಮಗುವಿನ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಗುರುವೆಂದರೆ*
   ಎ. ಶಿಕ್ಷಕರು
   ಬಿ. ಪಾಲಕರು
   ಸಿ. ಸ್ವತಃ ಮಗುವೇ
   ಡಿ. ಪಠ್ಯ ತಯಾರಿಸುವವರು

2. *ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ?*
   ....
   ....
   ....

3. *'ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತತೆ'ಯಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?*
   ....
   ....
   ....

4. *ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಕಲಿಕೆಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು?*
   ....
   ....
   ....

8.5 ಪಠ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಬೇಕು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಪಠ್ಯಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಶಾಲೆಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಮೂಲಕ, ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿ ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿಮುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವಣ ಬೋಧನಾ–ಕಲಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಖಚಿತವಾಗಿ ಅನಿಸಿದರೂ, ಬೋಧನಾ ಮಾದರಿಯು ಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆ, ಹೆಸರಿಗ ಎಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಅಥವಾ ದೈನಂದಿನ ಪ್ರಗತಿಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು 'ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಅಸಮಂಜಸ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರಿ ೀಕ್ಷಿತ ಹಾಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಕೊಡದೇ, ಆಯಾ ದಿನದ ತರಗತಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಬೋಧನೆಯ ಗುರಿ ಏನೆಂಬುದೇ ಮರೆತು ಹೋಗಿ, ವಾರಪೂರ್ತಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಗಮನ ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

Notes

ಪಠ್ಯರಚನಾಕಾರರ ಆಶಯದಂತೆ, ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಯೋಜಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಮಾಡಿಮುಗಿಸಿದ ಭಾವನೆಯಿರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ಮಿತಿ ಎಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಯಾವ ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ನಡೆಯದೇ ಇರುವುದು. ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರದೇ, ಬೋಧನೆಯು ನೀರಸವಾಗಿಬಿಡುವ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಎಷ್ಟು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ಬೋಧನಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಯೋಜಿಸಬಹುದು? ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ತರಗಳಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಲಿಯುವಿಕೆ ಒಂದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥದ್ದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮನೋಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕುತೂಹಲ, ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ವತಃ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವ, ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಬಗೆ, ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ದಾರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಬಹುದಾದ ಹೂವಗಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುವು ತನಗೆ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿರುವುದನ್ನು ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ಧೃಡಪಡಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬಂದ, ಹೊಳೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ, ಅನಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸಹ ಕೇಳಿಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ತೀರಾ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ ಹೊರತು, ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಅಗತ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಅವರ ಆಲೋಚನಾಕ್ರಮಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಯಾರಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪೂರವಾಗಿರಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟೇ ಗಮನವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಒಂದು ತಪ್ಪು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಪೆನ್ನಿನಿಂದ ಗುರುತು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವ ಬದಲು, ಮಗು ಯಾಕೆ ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪುಗಳು ಗಾಯಗಳಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಮಗುವಿನ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 4

1. ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ
   ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ________ ನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಹಾಗೂ __________ ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

2. ಈ ಉಪಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಕಲಿತಿದ್ದೀರಿ?

   ....

   ....

   ....

3. ಬೋಧನಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಠ್ಯವೊಂದನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾದೀತೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

 ....

 ....

 ....

4. ಅನ್ವೇಷಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ವಿಷಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೊದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ವಿವರಿಸಿ.

 ....

 ....

 ....

8.6 ಮಾದರಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗಳು

ಈಗ ಕೆಲವು ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಠ್ಯಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುವರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಜೊತೆಗೆ, ತರಗತಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನೋಡೋಣ. ಅವರ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದವು ಯಾವವು ಹಾಗೂ ವಿಫಲವಾದವು ಯಾವವು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಲಿಯಲಿದ್ದೇವೆ.

8.6.1 ಮಾದರಿ ಪಠ್ಯ ಒಂದು – ತೂಲಿಕಾಳ ತರಗತಿ

ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ತೂಲಿಕಾ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕಿಯ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡೋಣ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಾದರಿ, ರಚನೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋಣ.

ಬಿಹಾರದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತೂಲಿಕಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಕಿ. ಆ ಶಾಲೆಯ ಒಂದು ತುದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಗೆ ಅರಣ್ಯವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಕಸುಬು ಕೃಷಿ. ಪಾಲಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗಳಾಗಿ, ರಿಕ್ಷಾ ಓಡಿಸುವವರಾಗಿ, ಬಡಗಿಗಳಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಹಾಗೂ ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಹೋಗುವವರು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಲು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವವರು. ಕೆಲವರ ಪಾಲಕರು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತಿರುವ ಕನಿಷ್ಟ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಪಾಲಕರು ಪೂರ್ತಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು. ತೂಲಿಕಾರ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆ ಕಲಿಸುವ ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ 30. ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೋಜಪುರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಿಂದಿ. ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು ಹಾಗೂ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಓದಬಲ್ಲರು. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಓದಲು, ಬರೆಯಲು, ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣವಾಕ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲೂ ಅವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ಹತ್ತನೇ ಪಾಠ 'ನಿಜವಾದ ಮಿತ್ರ' ಎಂಬ ಒಂದು ಕತೆ.

Notes

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಭೋಜಪುರಿ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತ ಕತೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಶಿಕ್ಷಕಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆಕೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಭೋಜಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವರೆಂದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯಲಿ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಆಕೆಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಬರೆಯುವ, ಓದುವ ಮಾತಾಡುವ ಹಾಗೂ ಆಲಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುವ ಬಗ್ಗೆ, ಕಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಲಿತು, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಲಿಯುವುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

ಕತೆ ಇರುವುದು ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿರುವ ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಕರಡಿ ಇದಿರಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆಕೆಯ ಅಂದಾಜು. ನಿತ್ಯ 35ನಿಮಿಷ ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಆಕೆ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವಧಿ ಒಂದು ವಾರ. ಆಕೆಯ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಬಿಡಿಸಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದು
- ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು
- ಬಿಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡುವುದು
- ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಏನು ಅರ್ಥವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು
- ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸೂಚಿಸುವುದು
- ಕತೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು
- ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ನೋಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು

ಆಕೆಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇದ್ದಿತು:

ಮೊದಲನೇ ದಿನ:

1. ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ನೋಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು.
2. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅವರಿಗಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಾಣಿಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ವೃತ್ತದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲು ಸೂಚಿಸುವುದು.
3. ಬರೆದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸುವುದು.

ಎರಡನೇ ದಿನ:
ಉಹಾತ್ಮಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು

1. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೂರೂ ಕತೆಗಳನ್ನು ಓದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯಾವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು
2. ಓದಿದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ, ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುವುದು
3. ಕತೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು
4. ಹಾಗೆ ಊಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ತೋರಿಸುವುದು

ಮೂರನೆಯ ದಿನ:
ಮಕ್ಕಳು ಊಹಿಸಿದ ಮುಕ್ತಾಯದ ಮೂಲಕ ಕತೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು

1. ಪೂರ್ತಿ ಕತೆಯನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪರಿಚಿತ ಶಬ್ದಗಳಾದ ಕರಡಿ, ಹಳ್ಳಿ, ಗೆಳೆಯ, ಬಾಯಿ, ಮೂಗು, ರಾಮು, ಶ್ಯಾಮ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡುವುದು.
2. ಅವರವರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು
3. ಆಯ್ದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವೃತ್ತದಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲು ಸೂಚಿಸುವುದು
4. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸುವುದು

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ: ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಠಿಣಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಓದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಲು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವುದು.

ಐದನೆಯ ದಿನ: ಪಾಠದ ಕೊನೆಗೆ ಇರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಾಡುವುದು.

ಆರನೆಯ ದಿನ: ವಾಕ್ಯರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಮೊದಲ ದಿನ

ತೂಲಿಕಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ನೋಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಂದಿನ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದಳು. ನಂತರ ಕೆಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಳು. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ತೂಲಿಕಾ ಹೇಳಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲು ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಂತರ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದರು. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಶ ರವಾನೆಯಾಗಲು ಅವಳು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅದರಂತೆ ಅವಳು ಹೆಸರಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿತೆಗೆಯಲು ಹೇಳಿದಳು.

Notes

ಒಮ್ಮೆ ಆಕೆಗೆ, ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ತಾಳೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರದ ಕೆಲಸ ಆಯಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಅದರ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾಗ ತೂಲಿಕಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿಬಂದು ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾದಳು.

ಎರಡನೆಯ ದಿನ

ಅಂದು ತೂಲಿಕಾ ಮೂರು ಚಿತ್ರಗಳಿರುವ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಳು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಣುವುದು ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕರಡಿ ಕಾಣುವುದು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂದುವರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಮರದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂತಲೂ ಸೇರಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳ ಈ ಉತ್ತರದಿಂದ ತೃಪ್ತಳಾದ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಹುಡುಗರು ಹಾಗೂ ಕರಡಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಅವರ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದಳು. ಆಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ತೋಚಿದ ಕತೆಹೇಳಲು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಮೊದಮೊದಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕಿದ ಮಕ್ಕಳು ನಂತರ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅನೇಕ ಕತಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಈಗ ತಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕತೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳುವೆ ಎಂದಳು. ತಾನು ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕತೆ ಓದುವಾಗ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಓದುತ್ತಿರುವ ಸಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳು ಸರಿಸುತ್ತಾ ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ಈಕೆಯ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಮೆಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕತೆಯನ್ನು ಓದತೊಡಗಿದರು. ಇವಳ ಜೊತೆಗೆ ಓದಲಾಗದ ಮಕ್ಕಳು ಈಕೆ ಓದುವ ಕತೆಯನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಆಗ, ಕತೆ ಓದಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಓದಲು ಹೆಣಗುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿದಳು. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಕರಡಿಯನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಆಡಿದರು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಕತೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. "ಮಕ್ಕಳೇ, ಈಗ ಹೇಳಿ, ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಕರಡಿ ಎದಿರಾದಾಗ ಆ ಹುಡುಗರು ಏನು ಮಾಡಿರಬಹುದು?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಇಂಬು ಕೊಟ್ಟಳು. ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದಳು ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಅದರ ಸೂಚನೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಪಾಠ ಮುಗಿಯಿತು.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ

ಇಂದು ತೂಲಿಕಾ ಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿ ಓದಿ, ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕಡೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕತೆಯ ಕೊನೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಲು ಹೇಳಿದಳು. ಅವರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ತೂಲಿಕಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಗುಣನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದಳು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ನೀವು ಆ ಹುಡುಗರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ಹುಡುಗರ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನನ್ನಸಿತು ಎಣದೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದಳು. ಇದಾದ ನಂತರ ಕರಡಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಳು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪೆನ್ಸಿಲಿನಿಂದ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದಳು. ಇಡೀ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಎಂಬ ಪದದ ಹಾಗೆಯೇ, ಗ್ರಾಮ, ಸತ್ತದ್ದು ಎಂಬ ಪದದ ಬಳಕೆ ಎಷ್ಟುಸಲ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲು ಹೇಳಿದಳು.

Notes

ಒಮ್ಮೆ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಆಟ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತೋಳ ಬಂತು ತೋಳ ಆಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತಂತೆ ನಟಿಸಿ ಮಿಸುಕಾಡದೇ ಮಲಗಲು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಹಾಗೆ ಮಲಗಿದ ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ, ಗಂಭೀರ ಮುಖಭಾವದಿಂದ ಇರಬೇಕಿತ್ತು. ಯಾವ ಮಗುವು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟ ನೋಡಿದರೆ, ಮಿಸುಕಾಡಿದರೆ, ಆ ಮಗುವು ಆಟದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟ ಅರ್ಥವಾಗಲು ಕೆಲಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸೋಜಿಗವೆನಿಸಿ, ಉಕ್ಕಿ ಬರುವ ನಗುವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗದೇ ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಲುಕುಲು ನಗುವಿನಿಂದ ಮಿಸುಕಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೋ ಕಣ್ಣುಬಿಡುವದು ಅಥವಾ ಮುಸಿಮುಸಿ ನಗುವುದು ಮಾಡಿ ಆಟದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಲ ಸುತ್ತಿನ ಆಟ ತುಂಬ ಬೇಗ ಮುಗಿಯಿತು. ನಂತರ ಆಟದ ರೀತಿಗಳು ತಿಳಿದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಟಿಸತೊಡಗಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತಂತೆ ನಟಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊರಹಾಕುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ತುಲಿಕಾ ಪಾಠ ಮಾಡಲು ಕಠಿಣ ಪದಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಡಳು. ಹಾಗೆ ಮಕ್ಕಳನನ್ನು ಸಹ ಕಠಿಣ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಎಂದಳು. ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ ಕಠಿಣ ಪದಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಆ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತೇ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಠಿಣ ಪದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು 'ರಚಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಳು.

ಐದನೆಯ ದಿನ

ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕಲೆತು ಖುದ್ದಾಗಿ ಪಠ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾದಳು. ಅಭ್ಯಾಸದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೂಲಿಕಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಂದಳು. 'ಕುರ್ಸಿ' ಮತ್ತು 'ಕಿತಾಬ್' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಅವಳು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೆ ೀಲೆ ಬರೆದಳು. ಮೊದಲ ಪದದಿಂದ 'ಸೀ' ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಪದದಿಂದ 'ತಾ' ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಅವರಿಗೋ ಅದು ಬಹಳ ಸರಳ ಎನಿಸಿತು. ಒಕ್ಕೊರಲಿನಲ್ಲಿ 'ಸೀತಾ ' ಎಂದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಆಟವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಖುಷಿಯಿಂದ ಆಡಿದರು. ತುಲಿಕಾ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದು ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದಳು. ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತು ಹೊಸ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಚುರುಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳು ವೇಗವಾಗಿ ಹೊಸ ಪದ ಕಟ್ಟೋ ಆಟ ಆಡಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಬಳಿ ತೆರಳಿ ತುಲಿಕಾ ಪಾಠದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಳು. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು.

ಇದರ ನಂತರ ನಡೆಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಕಷ್ಟಕರ. ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಗುರುತಿಸಿದ, ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ತುಲಿಕಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪದಗಳನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳು ಅವಳು ಹೇಳಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಬರೆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪಟಪಟನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತುಲಿಕಾ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ತರಗತಿಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯಿತು.

Notes

ಆರನೇ ದಿನ

ಆರನೆ ದಿನ ತುಲಿಕಾ ಪದಗಳ ಬದಲು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಪಾಠವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದಳು. ಮೊದಲು ಅವಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಲಿ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೇ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ತುಲಿಕಾ, ಒಂದೊಂದು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು. ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತುಲಿಕಾ ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಳು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆ – ಉತ್ತರದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ,ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡರು. ಹಾಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಲಿಕಾ ತಾನೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಬಳಿ ನಿಂತು ಬರೆಸಿದಳು.

ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತ ತುಲಿಕಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಎಂದಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರಿವಾಗಲೆಂದು ಒಂದೊಂದು ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸಿದಳು. ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಪದಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು, ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾದಳು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಯಾದರು ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಪಡೆದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ಸಮಯ ಮುಗಿದು, ಇನ್ನು ಕೇವಲ ಮೂರು ಪದಗಳು ಉಳಿದವು. ತುಲಿಕಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಗೆಲಸ (ಹೋಮ್ ವರ್ಕ್) ಕೊಟ್ಟಳು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 5

1. *ತೂಲಿಕಾರ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು?*
   ಎ. 10 ಬಿ. 20 ಸಿ. 30 ಡಿ. 40

2. *ಶಿಕ್ಷಕಿ ಮಕ್ಕಳು ಚಿತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬದಲು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೇ ಬಿಡಿಸಲು ಏಕೆ ಹೇಳಿದರು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಶಿಕ್ಷಕಿ ತನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದೇಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ?*

   ....

   ....

   ....

Notes

4. ಕತೆಯ ಕೊನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳದೇ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಕತೆಯ ಕೊನೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಏಕೆ ಹೇಳಿದರು?

....

....

....

5. ಮೂರನೆಯ ದಿನವೂ ಶಿಕ್ಷಕಿ ಕತೆಯ ಮೊದಲರ್ಧವನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ್ದೇಕೆ?

....

....

....

6. ನೀವು ಶಿಕ್ಷಕಿ ತೂಲಿಕಾ ಆಗಿದ್ದರಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಕರು ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ನೀವು ಅನವಶ್ಯಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಯ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂತಲೋ, ನೇರವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೇನನ್ನೋ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂತಲೋ ದೂರಿದರೆ, ನೀವು ಆ ಪರಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುವಿರಿ?

....

....

....

8.6.2 ಮಾದರಿ ಪಾಠ – 2 – ಸತ್ಪುರಾದ ದಟ್ಟ ಅಡವಿ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಹೀನಾ ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳೆಂದು ಈಗ ನಾವು ನೋಡೋಣ.

ಭೋಪಾಲ್ ನಗರದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಗಲ್‌ಪುರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 5ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೀನಾ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಜೋಪಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಓದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೀದಿದೀಪಗಳೇ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಪಾಲಕರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು, ಕೆಲವರು 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾಯಕವೆಂದರೆ ದಿನಗೂಲಿ, ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಚಾಲನೆ, ಚಿಂದಿ ಆಯುವುದು ಮತ್ತು ಮನೆಗೆಲಸ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಚಿಂದಿ ಆಯಲು ಮತ್ತು ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನೆರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀನಾಳ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 25 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಉರ್ದು, ಗೋಂಡಿ ಮತ್ತು ಮಾಲವಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓದಲು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಓದಲು ಬರುವವರು ಒಂದೊಂದೇ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕುತ್ತ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು "ಸತ್ – ಪುರ – ಕೆ – ಘ – ನೆ – ಜಂ – ಗ – ಲ್" ರೀತಿಯ ಓದು.

ಸತ್ಪುರ ಕೆ ಘನೆ ಜಂಗಲ್ ಎಂಬುದು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಬಗೆಗಿನ ಕವಿತೆ. ಹೀನಾ ಅದನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಸಲ ಓದಿದಳು. ಸತ್ಪುರವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಅವಳು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ನಾಲ್ಕು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದಳು.

Notes

ಅವಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- ಮಕ್ಕಳು ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚರ್ಚೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕವಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ವಾಚಿಸಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಆಕೆಯ ದಿನವಹಿ ಯೋಜನೆ ಹೀಗಿತ್ತು:
ಮೊದಲ ದಿನ

- ಅರಣ್ಯದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಸತ್ವುರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪಠಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕವಿತೆಯ ಅರ್ಥದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ತರುವುದು.
- ತಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀಡಲಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ (ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆ) ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಎರಡನೇ ದಿನ

- ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ
- ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಕವಿತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಸಂಯುಕ್ತ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ

ಮೂರನೇ ದಿನ

- ಚರ್ಚಾಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕವಿತೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆ
- ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು.
- ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಸುವುದು.

ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ

- ನೀಡಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಸುವುದು
- ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿ ರಚಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು
- ಪ್ರಾಸಗಳ ಬಳಕೆ

Notes

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಮೊದಲನೇ ದಿನ

ಮಕ್ಕಳು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಹೀನಾಳು ತನ್ನ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನೋಡಿದವರು ಹಿಂದಿಯ ತಮ್ಮದೇ ಆಡುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಅರಣ್ಯದ ವಿವರಣೆ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಪಕ್ಷಿ-ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಈ ಪಾಠದ ಕಲಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯು ಬರೆದುಕೊಂಡಳು. ಅವರ ತಿಳಿವಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು, ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಆಕೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾದ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಪುರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಆಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರ ಆಕೆಯು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದಳು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದಲು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ, ಮೊದಲನೇ ದಿನವೇ ಆಕೆಯು ವಾಚನಾ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಆಕೆಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗುವಿಗೆ ಕವಿತೆಯ ಎರಡು ಚರಣಗಳನ್ನು ಓದಲು ಹೇಳಿದಳು. ಚರ್ಚಾಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತರಗತಿಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಿತ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನಿರಬಹುದೆಂಬ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಚರ್ಚೆಯೂ ಶಾಮೀಲಾಗಿತ್ತು.

ಎರಡನೇ ದಿನ

ಸಂಪೂರ್ಣ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ, ಅದರ ಸಾರದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪುನರವಲೋಕನದ ಮೂಲಕ ಎರಡನೇ ದಿನವನ್ನು ಹೀನಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಆಕೆಯು ಕವಿತೆಯ ಮೂರು ಚರಣಗಳನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಆ ಚರಣಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಲಘು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಳು. ನಡುನಡುವೆ ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಆ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ವಾಕ್ಯರಚಿಸುವಂತೆ ಆಕೆ ಮಾಡಿದಳು. ಅವರು ಆ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಆಕೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದಳು.

ಮೂರನೇ ದಿನ

ಅವರು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಓದುವುದು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಓದಿ, ಶಬ್ದಗಳ ಮತ್ತು ಕವಿತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಚರ್ಚಾಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಆಕೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಳು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆಕೆಯು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ, ಇಡೀ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಎರಡು-ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರ ಆಕೆಯು ತಲೆಬರಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಲಂಬ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ 'ನನಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಷ್ಟ' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದ ರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ 'ನನಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ನಂತರ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಕೆಯು ಎರಡೂ ಬದಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಹೇಳಿದಳು ಹಾಗು ಮಕ್ಕಳು ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಕೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ, ಆಕೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕವಿತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದಳು. ಮಕ್ಕಳು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಆಕೆಯು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತ ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾದಳು.

ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ

ಮೂರನೇ ದಿನ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳ ಪುನರವಲೋಕನದೊಂದಿಗೆ ಹೀನಾ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಆಕೆಯು ಕವಿತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಆಕೆಯು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಅದಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

Notes

ನಂತರ ಆಕೆಯು ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹುದೇ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಇದು ಕಠಿಣವೆನಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಆಕೆಯು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆದಳು. ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೀನಾ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದಳು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಆಕೆಯು ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಉತ್ತೇಜಿಸಿದಳು. ಅವರನ್ನು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇರಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರೇನು ಮಾಡುವರೆಂದು ಆಕೆ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದಳು. ಮಕ್ಕಳು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಹೀನಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 6

1. ತನ್ನ ಪಾಠದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಹೀನಾ ಯಾವ ದಿನದಂದು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಠದ ಕೊನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಳು?

ಅ. ಮೊದಲನೇ ದಿನ

ಬ. ಎರಡನೇ ದಿನ

ಕ. ಮೂರನೇ ದಿನ

2. ಭಾಷಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದುದರ ಮಹತ್ವವೇನು?

....

....

....

3. ಕವಿತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಾನೇ ಹೇಳದ ಹೀನಾಳನ್ನು ನೀವು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವಿರೇ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಸಿರಿ.

....

....

....

4. 'ಒಂದು ದಿನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನೀವೇನು ಮಾಡುವಿರಿ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನು ್ಟ ಉತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಲಿಕಾ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು?

....

....

....

5. *ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಅವರಾಗಿಯೇ ಉತ್ತರ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆ? ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ.*

....

....

....

8.6.3 ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನ

ಲೋಕೇಶ ದೆಹಲಿಯ ದೇವನಗರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕ. ಶಾಲೆಯು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ತಾಯ್ತಂದೆಯರು ಕೂಲಿಕಾರರಾಗಿರುವಂಥವರು. ವಾಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲದವರು. ಯವುದಾದರೊಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೇ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಿಕೆಲಸವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹುಡುಕುತ್ತ ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ 3–4 ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ. ಈ ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಂದಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಗೈರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಲೋಕೇಶರ ತರಗತಿಗೆ 15 ಮಕ್ಕಳು ದಾಖಲಾತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಐವರು ಮಕ್ಕಳು ದಾಖಲಾತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಐದಾರು ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದರು. ಶಿಶುವಯದ ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯ ಭಾಗವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಲೋಕೇಶ ಇಡೀ ತರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಉಪಕರಣಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾರಿನ ಚೀಲದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲೋಕೇಶ ಹಿಂದಿ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಮೊದಲು ಆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾನು, ಕುರ್ಚಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ, ಕೆಳಗೆ ಅವರವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಗಾಗಿ ಲೋಕೇಶ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ಹೀಗಿದ್ದಿತು:

- ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಸಮೇತ ಕಲಿಸುವುದು
- ಕತೆಯ ಮೂಲಕ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು
- ಮಕ್ಕಳ ಅನಿಸಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು
- ಅವರ ಶಬ್ದಭಂಡಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು

ಶಿಕ್ಷಕನ ದಿನವಹಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯು ಹೀಗಿದ್ದಿತು:

ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ:
ರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು

ಎರಡನೆಯ ದಿನ
ಕ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು

ಮೂರನೆಯ ದಿನ
ಸ ಮತ್ತು ಲ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು; ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿನ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು

Notes

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ
ಅವೇ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು, ಹೊಸಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ:
ಶಿಕ್ಷಕನು ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರ ಅಕ್ಷರವು ಇದೆಯೋ ಗುರುತಿಸಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು, ವೃತ್ತ ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಾದೂಗಾರನೊಬ್ಬ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ರ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸಿ, ಒಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ರುಮಾಲು, ರೇಡಿಯೋ, ರಿಕ್ಷಾ, ರದ್ದಿ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತೆಗೆದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅವನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅವರು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರ ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಇನ್ನಿತರೆ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಶಿಕ್ಷಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಎರಡನೆಯ ದಿನ
ಎರಡನೆಯ ದಿನ, ಶಿಕ್ಷಕ ಲೋಕೇಶನು ಕ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪರಚಿಯಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಜಾದೂಗಾರನು ಏನನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕ ದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕನು ಅವನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ರ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಇಡೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ರ ಅಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವಧಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಶಿಕ್ಷಕನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಇದ್ದುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ
ಸ ಮತ್ತು ಲ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕನು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ, ನಂತರ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕೂ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಗುರುತಿಸಲು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ ಆ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಗುರುತಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕ ತಿಳಿಸಿದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ
ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ನಾಲ್ಕೂ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಪುನರಭ್ಯಾಸದ ತರಗತಿಯ ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕಲಿಸಿದ ನಾಲ್ಕೂ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಚಿಸಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕನು ಬರೆದನು. ಬಳಿಕ ನಾಲ್ಕು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ, ಆಯಾ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅದೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಸಲ್ವಾರ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಂತರ ಅದು ಯಾವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸೇರುವುದೆಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಮೂರೂ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ವಾಪಾಸು ಬರಲು ಹೇಳಿದಾಗ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂರೂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸೇರುವವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಆಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಪದಗಳನ್ನೂ ಓದಲು ಕಲಿತರು.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 7

1. ಲೋಕೇಶನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ ಏನಿತ್ತು?

ಎ. ಸ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು

ಬಿ. ಪ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು

ಸಿ. ಚ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು

ಡಿ. ಪಾಠದ ಪುನರಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು

2. ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಲೋಕೇಶನು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನವು ಸರಿಯಾದುದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

....

....

....

3. ಯಾವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ವಾರ್ ಪದ ಇರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಲೋಕೇಶನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದೇಕೆ? ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುವುದೇ?

....

....

....

8.6.4 ಮಾದರಿ ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆ 4 - ರಾಧಾಳ ತರಗತಿ

ರಾಜಸ್ಥಾನಿನ ಅತಾರು ಘಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಧಾ ಒಬ್ಬ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿ ಎರಡರಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲಕರು ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿ ನಡೆಸುತ್ತ, ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಹೊಟೆಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ, ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಇರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕೃಷಿಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಕುಟುಂಬದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಲಗೆಲಸಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಗೈರುಹಾಜರಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಧಾಳ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 41 ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗಲೆಲ್ಲ ಪದ್ಯ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು ಆಕೆಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಮಳೆಗಾಲದ ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲದಿನಗಳ ಕಾಲ ಆಕೆ ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಪದ್ಯವೊಂದರ ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆ ಹೀಗಿತ್ತು.

- ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ
- ಪದ್ಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು

Notes

- ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಸುವುದು

ಮೊದಲನೇ ದಿನ:

1. ಮಳೆಯೊಂದಿಗಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸುವುದು
2. ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದುವುದು ಹಾಗೂ ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು
3. ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು
4. ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು

ಎರಡನೆಯ ದಿನ

1. ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಮಪದಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು
2. ಚಿತ್ರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದು

ಮೂರನೆಯ ದಿನ

1. ಗುಣವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು, ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗುಣವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ

1. ಪಠ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು

ದಿನವಹಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಾರಾಂಶ

ಒಂದನೆಯ ದಿನ

ಮಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ರಾಧಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಒಂದು ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಮಳೆ ಎಂಬ ಪದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ, ತಮಗೆ ಏನು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿಸಲಾಯಿತು. ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಪದ್ಯ ಓದುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪದ್ಯವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ಎರಡನೆಯ ದಿನ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಯಾವುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ದಾರಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಿಡಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಮರದ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲಿನ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಒಳಗೆ, ಹೊರಗೆ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಬಿಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಸೂಚನೆಗಳು ಚುಟುಕಾಗಿ ಇದ್ದವು. 'ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿರಿ' ಇತ್ಯಾದಿ.
ಮಕ್ಕಳು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸುತ್ತು ತರಗತಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಓಡಾಡಿ ಗಮನಿಸಿದರು. ಸುತ್ತಲೂ, ಹಿಂದೆ ಎಂಬ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕಿ ಇತರೆ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಾಠವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಭಾಷಾಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು

ಮರದ ಹಾಗೂ ಗುಡಿಸಲಿನ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಒಳಗೆ, ಹೊರಗೆ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಬಿಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಸೂಚನೆಗಳು ಚುಟುಕಾಗಿ ಇದ್ದವು. 'ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿರಿ' ಇತ್ಯಾದಿ. ಮಕ್ಕಳು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸುತ್ತು ತರಗತಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಓಡಾಡಿ ಗಮನಿಸಿದರು. ಸುತ್ತಲೂ, ಹಿಂದೆ ಎಂಬ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕಿ ಇತರೆ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪಾಠವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಮೂರನೆಯ ದಿನ

ಪದ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತೋಟ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬರೆದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗುಣವಿಶೇಷಣಗಳಾದ ಹಸಿರು, ದೊಡ್ಡ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯದ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಲು ಹೇಳಿದರು. ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಇತರೆ ಗುಣವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಗೆರೆಎಳೆದು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇನ್ನಿತರ ಗುಣವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿವರವಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ

ಈಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಸಮಯ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಅವರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನೀಡಿದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಅವೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ, ಪಠ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 8

1. *ರಾಧಾ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯ ಯಾವುದು?*
   ಎ. ಹಿಂದಿ

   ಬಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್

   ಸಿ. ವಿಜ್ಞಾನ

   ಡಿ. ಗಣಿತ

2. *ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಪಾಠದ ವೇಳೆ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರಾಧಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತರೇ?*

   ....

   ....

   ....

Notes

Notes

3. ವಿವರಿಸಿರುವ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀವೇ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ.

....

....

....

8.6.5 ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗೆ ಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸುವ ತಂತ್ರ

ಹರಿಯಾಣದ ಫರೀದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ 5ನೆ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕ. ಅವನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 25 ಮಕ್ಕಳಿರುವರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲಕರು ದಿನಗೂಲಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಕೂಲಿಕಾರರು ಹಾಗೂ ಕೆಲವರು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು. ಮನೆಗೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜೊತೆಗಿರುವ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳು.
ಇವತ್ತು ಕೌಶಲ್ ಹರಿಯಾಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ 9ನೇ ಪಾಠವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುವ ಬಾಲಕನೊಬ್ಬನ ಬಾಲ್ಯದ ಕತೆ. ತರಗತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಕೌಶಲ್ ಪಾಠವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಮೊದಲನೆ ದಿನ

ಕೌಶಲ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ, ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಚೇಷ್ಟಗಳು, ಮೋಜಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ತಪ್ಪುಮಾಡಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹಿಂಜರಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಕೋಚವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕ ಕೌಶಲ್ ತನ್ನದೇ ಬಾಲ್ಯಜೀವನದ ಕತೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳು ಅವರವರ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಬಳಿಕ ಕೌಶಲ್ ಪಾಠವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ತರಗತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಓದಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಂದರೂ ಕೇವಲ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಮೂರು ಪದಗಳನ್ನು ಓದಲುಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಬೇರೆಬೇರೆ ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾಠವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ ಓದಿದನು. ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಯದೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ. ಬಳಿಕ ನರೇಂದ್ರನ ಬಾಲ್ಯಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಓದಿಮುಗಿಸಿದ. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನರೇಂದ್ರನು ಹೇಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ಓದಲು ತೊಡಗಿದ. ಮಕ್ಕಳು ನರೇಂದ್ರನ ಬಾಲ್ಯಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡತೊಡಗಿದರು. ಚರ್ಚೆಯ ಹಾಗೂ ವಿವರಣೆಯ ನಂತರ ಕೌಶಲ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದನು.

ಹೆಸರು____

ವಯಸ್ಸು____

ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು____

ತಾಯಿಯ ಉದ್ಯೋಗ____

ತಂದೆಯ ಹೆಸರು____

ತಂದೆಯ ಉದ್ಯೋಗ____

ನಿಮಗೇನು ಇಷ್ಟವಾಗುವುದು? ____

ನಿಮಗೇನು ಇಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ____

Notes

ಕೌಶಲ್ ಮೊದಲನೆ ದಿನದ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅಂಗವಾಗಿ ನರೇಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಠ್ಯದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಲು ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನರೇಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಠ್ಯದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಂತರ ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಹೇಳಿದ. ಬಾಲಕಿಯರು ಮತ್ತು ಬಾಲಕರು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಮೊದಲು ಹಿಂಜರಿದರೂ ನಂತರ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಎರಡನೇ ದಿನ

ಕೌಶಲ್ ಮೊದಲನೇ ದಿನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತಾನಾಡಿ ನಂತರ ಇಡೀ ಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಲವು ಕಠಿಣ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಓದುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿಗೂ ನರೇಂದ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲದೇ, ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದನು.
ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕ ಅವರಿಗೆ ಮೆತ್ತಗೆ ಮಾತಾಡುವುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದನು.

ಮೂರನೇ ದಿನ

ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಮುಗಿಸಿದರು. ಕೌಶಲ್ ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೂ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಆಯಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಮುಖಾಂತರ ಘೋಷಿಸಿದನು. ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದನು. ತರಗತಿಯು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಇದೇ ಸಂಗತಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ

ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠವನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೌಶಲ್ ಅವರಿಗೆ ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಸೂಚಿಸಿದ. ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಶಿಕ್ಷಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚಾವಿಧಾನದಿಂದ ಇಡೀ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 9

1. ಎರಡನೇ ದಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಓದುವಾಗ ಕೌಶಲ್ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದನು?

ಎ. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳು

ಬಿ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು

ಸಿ. ಉರ್ದುಪದಗಳು

ಡಿ. ಹಿಂದಿ ಪದಗಳು

Notes

2. *ನರೇಂದ್ರನ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವ ಬದಲಾಗಿ ಕೌಶಲ್ ತಮ್ಮ ಕುರಿತೇ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇಕೆ?*

....

....

....

3. *ಕೌಶಲ್ ತರಗತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದೇಕೆ?*

....

....

....

4. *ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು?*

....

....

....

5. *ಚರ್ಚಾವಿಧಾನದಿಂದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದು ತರಗತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ತರಗತಿಯ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವುದೆಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸವಿವರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.*

....

....

....

8.7 ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಹಿರಾತುಗಳು

ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಗೆ ತುಂಬ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು. ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂದಿಗೂ, ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇವು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಮಹತ್ವದ ಕೊಂಡಿಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಬಲ್ಲವು.

ಭಿನ್ನರೀತಿಯ ಸೂಚನಾಫಲಕಗಳು, ಗೋಡೆಬರಹಗಳು, ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಶಾಲೆ, ಕಛೇರಿ, ಅಂಗಡಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ತುಂಬಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಸರಳ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಟ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನವಿರುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಓದುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಲ್ಲವು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮದಲ್ಲದ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬಲ್ಲವು. ಈ ನಮೂನೆಯ ಬರಹಗಳನ್ನು, ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ.

Notes

ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನಾಫಲಕಗಳು, ಗೋಡೆಬರಹಗಳು, ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಚಿತ್ರಗಳು, ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊಸದೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಹುದು. ಚಿತ್ರಪಟ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಇವನ್ನು ಪೋಸ್ಟರುಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಬಹುದು.

3ರಂತಹ ಪೂರ್ವಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಚಿತ್ರಗಳ ಮಊಲಕ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಶಬ್ದಗಳ ಸೊಗಸಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬಲ್ಲರು. ಒಂದು ಸೂಚನಾಫಲಕವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು, ಅದು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಸಂಕೇತಗಳು, ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬರೆಯಿರಿ ಅಂದು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸಹ ಬರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಾ ಮಕ್ಕಳು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲೂ ಕೂಡಾ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನೆ – 10

1. ಸೂಚನಾಫಲಕಗಳು, ಗೋಡೆಬರಹಗಳು, ಜಾಹಿರಾತುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತವೆ?
ಎ. ಕಷ್ಟದ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ
ಬಿ. ಆಸಕ್ತಿಕರವಲ್ಲದ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ
ಸಿ. ಸರಳ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಕರ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ
ಡಿ. ಬೇಸರ ತರಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ

2. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕನಿಷ್ಟ 20 ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ಸೂಚನಾಫಲಕಗಳ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

....

....

....

3. 5ನೇ ತರಗತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಯಾವಬಗೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಅಥವಾ ಗೋಡೆಬರಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವಿರಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಳಬಹುದಾದ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

....

....

....

4. ಭಾಷಾಬೋಧನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನಾಫಲಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮಹತ್ವವೇನು? ಗೋಡೆಬರಹಗಳು, ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ?

....

....

....

Notes

5. ಕೆಲವು ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಥವಾ 2ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಪಠ್ಯಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ. ಅದೇ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು 4ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

....

....

....

8.8 ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಕಲಿತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬದುಕಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ತರಗತಿಯ ಇನ್ನುಳಿದ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಾದರೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪಾಠಗಳು, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಭವಗಳು, ಪೋಷಕರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಒಂದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಾಗ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಠಿಣತರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಂಶವೂ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಠಿಣ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಾಗೂ ಬೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದರೆ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಂಶವು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಿರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಧೃಡ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು, ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ, ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ಸಿದ್ಧವಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಮತೋಲವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೊದಲಿಗೆ ಪಾಠದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಆಗಿನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು.
ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ.

1. ತರಗತಿಯ ಸಮಯ – ಮೊದಲಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಅವಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಪಾಠಕ್ಕೂ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು, ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ತರಗತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ) ಮತ್ತು ವಯೋಮಾನದ ವಿವರಗಳು

3. ಪಠ್ಯದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ

4. ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಯೋಜಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದೆನ್ನುವ ಅಂಶ ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಬೋಧಿಸುವಾಗ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು, ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತಿರದೇ ಇದ್ದಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಮಕ್ಕಳೂ ಸಹ ತರಗತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

5. ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶ: ಪಠ್ಯದ ಮೂಲಕ ನೀವು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿರು ಒಟ್ಟಾರೆ ಉದ್ದೇಶ

6. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶ: ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಯಾ ದಿನ ಅಥವಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
7. ವಿಧಾನಗಳು/ಪದ್ಧತಿ: ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನಸದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು.

8. ಸ್ವ-ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ: ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಬೋಧನಾ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ, ತಪ್ಪು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಠ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿದ ಅಥವಾ ಈಡೇರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಾ ಶಿಕ್ಷಕ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

9. ಸಲಹೆಗಳು/ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು: ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಾರಾಂಶವಾಗಿಸಲು ಹಾಗೂ ನೀವೇ ಯೋಜಿಸಿದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಭಾಗವು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ದಿನದ ಪಾಠ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 11

1. ಪಾಠದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಡಬೇಕು?

ಎ. ನಾಲ್ಕು

ಬಿ. ಐದು

ಸಿ. ಒಂಭತ್ತು

ಡಿ. ಹನ್ನೆರಡು

2. ಸ್ವ-ವಿಮರ್ಶೆ ಎಂದರೇನು?

....

....

....

3. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?

....

....

....

Notes

4. ಪಾಠದ ಯೋಜನೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಯಾವುದು?

....

....

....

ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪಾಠದ ಯೋಜನಾ ಮಾದರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಈ ಘಟಕವು ನಿಮಗೆ ನೆರವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೋಟ್ರಾದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 5ನೇ ತರಗತಿಗಾಗಿ ಜಪಾನಿನ ಮೇಲೆ ಪಾಠದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಹಿಮಾ ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದಿತ್ತೆಂದು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಹಿಮಾ ಹೇಗೆ ಜಪಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಳೆಂದು ನೋಡಿದೆವು. ಆಕೆಯು ವಿಶ್ವದ ನಕಾಶೆಯ ನೆರವು ಪಡೆದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದಳು ಮತ್ತು ಜಪಾನಿನ ರಾಜಧಾನಿ ಟೋಕಿಯೋದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ವೇಷಭೂಷಣಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೈಲಿ, ಆಹಾರ, ಪುಷ್ಪಾಲಂಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳೆದುರಿಗೆ ಆಕೆಯು ಜಪಾನಿನ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಳು. ಇದರ ನಂತರ, ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಚಿತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಅವರು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದರ ಕಡೆಗೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಗಮನ ನೀಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಪ್ಯಾರಾದ ನಂತರ ನೀವು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಹತ್ತನೇ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಜಪಾನಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಈ ಯೋಜನಾಕಾರ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಆಕೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದಿತ್ತು.

8.9 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

- ನಮ್ಮ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಲಿಸಬಹುದು.
- ಮಕ್ಕಳು, ತರಗತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮ ಪಾಠಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ತರಗತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರಷ್ಟೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು ನಿಷ್ಫಲತೆಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿರುತ್ತದೆಮತ್ತು ಅವರು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠಯೋಜನೆಯು, ಅವರಲ್ಲಿ ಚಿಂತನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ.
- ಮಕ್ಕಳು ನೀಡುವ ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪು ಹುಡುಕುವ ಬದಲು, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನೆಂದು ಶಿಕ್ಷಕನು ನೋಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಪಾದನೆ(ಅರ್ಜನೆ)ಗಳಿಂದ ಅಳೆಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನು ಕೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ: ಮಗುವು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದುದೇನು? ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮ ಗಮನವೆಲ್ಲ ಸದಾ ತಪ್ಪುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

Notes

- ತರಗತಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕನು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಎರಡು–ಮೂರು ಸಲ ಓದಿದರೆ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಹೊಂದಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪಾಠದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ತರಗತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಮಕ್ಕಳ ವಯೋಮಾನ, ತರಗತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜ್ಞಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಮೂರು ಪಾಠ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ – ಒಂದು, ಕವಿತೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು, ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗು ಇನ್ನೊಂದು, ನಾಟಕವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು – ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ.

8.10 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು ಮತ್ತು ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳು

ಹಿಂದಿ ಭಾಗ–2, (2000) ಪಾಟ್ನಾ: ಬಿಹಾರ್ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿಯಮಿತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕ–5 (2004) ಪಂಚಕುಲ: ಹರಿಯಾಣ ಸರ್ಕಾರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಣ

8.11 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪಾಠಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿಯಿಂದ ನೀವು ಕಲಿತದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ. ಉತ್ತರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿ:
   ಎ. ಶಿಕ್ಷಕನ ಪಾತ್ರ
   ಬಿ. ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು
   ಸಿ. ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯ
   ಡಿ. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳು

2. ಮಹಿಮಾ ಮತ್ತು ಇತರರ ತರಗತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?

3. ಯಾವುದೇ ತರಗತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ನೀವು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಾವುವು? ಪಾಠವೊಂದನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ?

4. ಮಹಿಮಾಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇದ್ದಿರಾದರೆ, ಜಪಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಲು ಪಾಠ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

Notes

ಘಟಕ 9 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು : ಕೆಲವು ವಿನೂತನ ಆಯಾಮಗಳು

ವಿನ್ಯಾಸ

9.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

9.1 ಕಲಿಯುವ ಉದ್ದೇಶಗಳು

9.2 ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು

9.3 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ಬೇಕು ?

9.4 ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಹಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ತದ್ವಿರುದ್ಧತೆ

9.5 ಪ್ರದರ್ಶನಾ ನಮೂನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳು

9.6 ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ?

9.7 ಒಳ್ಳೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಯಾವುದು?

9.8 ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

9.9 ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಪಟಗಳ (ಕುಛಿಣಣಡಿಜ ಅಚಿಡಿಧ) ಪಾತ್ರ

9.10 ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

9.11 ಭಾಷಾತರಗತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

9.12 ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ

9.13 ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

9.14 ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

9.15 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

9.16 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದು ಹಾಗೂ ಪೂರಕ ಗ್ರಂಥಗಳು

9.17 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

9.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ, ತರಗತಿ, ಮೈದಾನಗಳಂತೆ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು , ಎಲೆ, ಧೂಳು ಎಲ್ಲವೂ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂತಹುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಸ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಕಲಿಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಆವರಿಸಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಣಕ ಯಂತ್ರ(computer), ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮುಂತಾದ ಹೊಸ ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು(ಮಾಧ್ಯಮಗಳು) ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ (TV), ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಕ (tape-recorder) ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಲಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಸಣ್ಣ ವಸ್ತುಗಳು, ಪೋಸ್ಟರ್, ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಲಿಕಾ ಸಹಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಇಂತಹ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲುಪದಿರುವುದು ಬೇರೆಯ ವಿಷಯ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುವ ವಿಧಾನ, ಮಗುವಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದೆ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಲವು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸ ಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಳಸುವ ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು ಒಂದು ವರ್ಗವಾದರೆ, ದೃಶ್ಯೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವದು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗ. ಈ ವಿಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಈ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಲು ಬಳಸುವುದು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹೇಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ? ಕೆಳಗಿನ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

9.1 ಕಲಿಯುವ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಘಟಕವನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳು :

- ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ
- ಅಗತ್ಯ ಕಲಿಸುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವದು
- ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲಿಸುವ ಸಾಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು
- ಬೋಧನೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಟಿಎಲ್ಎಂ ಮಧ್ಯೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- ಭಾಷೆಯ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು
- ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

9.2 ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳು ದೊರಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕೆಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

Notes

ಕೆಲವೊಂದು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಗೋಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವಿಗು ಬೆಂಚು, ಮೇಜು ಅಥವಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕುರ್ಚಿ, ಉತ್ತಮ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಕುಡಿಯಲು ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರು, ಶೌಚಾಲಯ ಹಾಗು ಹಲವಾರು ವಸ್ತುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗುಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು 1986 ರ ನೀತಿ ದಸ್ತಾವೇಜು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಹೆಜ್ಜೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದು ನೀವೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.ರುವ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಗುರುತಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಾಠದ ಕೊಠಡಿಗಳು, ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೆಲವು ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸೇರಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ದೊರೆತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಏನು ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಇತರ ಕೆಲವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೋಧನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 1

1. *ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ಹೌದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.*
   ಎ. ಚಾರ್ಟ್

   ಬಿ. ಮಾದರಿಗಳು

   ಸಿ. ಬೆಂಚ್

   ಡಿ. ಭಾಷಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

2. *ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುವು ?*

   ....

   ....

   ....

3. *ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳು ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ನಿಮಗೆ ಅನಿಸಿದೆ ?*

   ....

   ....

   ....

9.3 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ಬೇಕು ?

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಳಕೆದಾರ ಯಾರು ಎಂಬುದು ಮೊದಲ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ, ಬೋಧನೆ–ಕಲಿಕೆ ನಮ್ಮ ದೃಶ್ಯೀಕರಣ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕ ತನ್ನ/ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ವಸ್ತುವಿನ ಬಳಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬೇಕು.

Notes

ಇದರರ್ಥ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅವನು/ಅವಳು ಶಿಕ್ಷಕನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಟ್ಬುಕ್ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವನ/ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಕನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ತತ್ವಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಚಾರ್ಟ್ಗಳು, ಸ್ಲೈಡ್ಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು. ಇದು ಶಿಕ್ಷಕ–ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಧಾನ. ಈಗ ಕೂಡ ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೋಧನಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೆ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಇತರ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಓದಿದಂತೆಯೇ ಬೋಧನೆಗೆ ಈ ವಿಧಾನವು ಈಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಈಗ ನಂಬಿಕೆ. ಶಿಕ್ಷಕ ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಬೇರೊಬ್ಬರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಲಾಜಿಕಲ್ ಸೂತ್ರೀಕರಣಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನ/ಅವಳ ಸ್ವಂತ ಲಾಜಿಕಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಳಸಲು ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಧಾನದಿಂದ ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಅವನಿಗೆ/ಅವಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು, ಅವನ/ಅವಳ ಸ್ವಂತ ತಾರ್ಕಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು, ವಸ್ತುಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಥವಾ ಕೆಡವಲು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಗಬೇಕು. ಬೋಧನೆಯ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ, ಕಲಿಕೆಯ ಮಗುವಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವಾಗಲು ದೊರಕುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಯ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಕೆಲವು ಜನಪ್ರಿಯ ಪದಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸೋಣ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಯ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸೋಣ. ಭಾಷೆಯ ಬೋಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ತರುವಾಯ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ಖಐಓ ಪದವು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೋಧನಾ ನೆರವು ಪದವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಾನಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಪದಗಳು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 2

1. *ಖಐಒ ನ ವಿಸ್ತರಿತ ರೂಪ*
   ಎ. ಒಟ್ಟು ಕೇಳುವ ವಿಷಯ
   ಬಿ. ಒಟ್ಟು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯ
   ಸಿ. ಬೋಧನೆ–ಕಲಿಕೆಯ ವಸ್ತು
   ಡಿ. ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಘಟಕ

2. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧನಾ–ಕಲಿಕೆಯ ವಸ್ತುವು ತಲುಪುವ ಅಗತ್ಯ ಏಕಿದೆ?

....

....

....

3. ಖಐಒ ನ ಅರ್ಥವೇನು?

....

....

....

4. ಬೋಧನೆಯ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು, ಈಗ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ?

....

....

....

9.4 ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಗಿ ಬೋಧನಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ, ಸಂದರ್ಭದ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ, ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಜಾದೂ ಆಗಿಬಿಡುವುದೆಂದು ನಂಬಿಕೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಥರ್ಮೊಕೋಲ್, ಚಾರ್ಟ್ ಕಾಗದ, ಬಣ್ಣಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಬಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಲಭ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಕಲಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಸೊಗಸಾದ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

9.5 ಪ್ರದರ್ಶನಾ ನಮೂನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಈ ನಮೂನೆಗಳು ಹಾಗು ಅವುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇಳುತ್ತವೆ:

Notes

1. ಈ ನಮೂನೆಗಳು ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತವೆಯೆ? ಇವುಗಳನ್ನು ಅದು ತನ್ನ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ?

ಅಥವಾ

ಅವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕೆ?

2. ಮಕ್ಕಳು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೇನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೆ? ಅವರು ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಬದಲಿಸಿ, ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದೆ?

ಅಥವಾ

ಮಕ್ಕಳು ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೂ ಅದು ಮುರಿಯಬಹುದು ಅಥವಾ ಹಾಳಾಗಬಹುದು.

3. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಳಸಬಹುದು.

ಅಥವಾ

ಅಂತಹ ಒಂದು ನಮೂನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಕಠಿಣ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಮೂನೆಯೂ ಅದೆಷ್ಟು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರತೀ ಮಗುವೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಿಜಕ್ಕೂ, ಸಾಮಗ್ರಿಯು 'ಅಥವಾ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಯಿತೆಂದರೆ, ಅದು ಕಲಿಕಾಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಿಕಾಸಾಮಗ್ರಿಯೆಂದರೆ ಕಲಿಯುವುದು-ಕಲಿಸುವುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, 'ಅಥವಾ'ದ ನಂತರದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಲಿಯುವವನಿಗೆ ನಗಣ್ಯ. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕ, ಅಂದರೆ, ಅವು ಕಲಿಕಾ ಸಹಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳು. ಇವೆರಡೂ ಉಪಯೋಗಕಾರಿ, ಆದರೆ ಅವು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆಯೆಂದು ಗಮನಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯು ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಯ ದೃಢೀಕರಣವಲ್ಲ.

ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ತರಹಾವರಿ ಚಾರ್ಟ್‌ಗಳು, ಥರ್ಮೊಕೋಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಇವು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಷ್ಟೆ, ಅವು ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಏನನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಅನೇಕ ದಿನಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವು ಕಲಿಕಾಸಾಮಗ್ರಿಯ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ನೋಡುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಮೂನೆಯು ಹಾಳಾಗುವುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಮೂನೆಯನ್ನು ಅಧಿಕ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕಲಾಕೃತಿಯಂತೆ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಗ್ನಗೊಂಡರೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ.

Notes

ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಙಇಖಖಗಳಲ್ಲಿಕಲಿಕಾ ಸಹಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇಂತಹುದೇ ಉದಾಹರಣೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬಳಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಬಣ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಕೊಂಚ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕುಶಲ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಬೆರಗಿನಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

9.6 ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ?

ಇದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವೇನು ಕಲಿಸಬೇಕಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕಾಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿದರೆ, ಅಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ವರ್ಗಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಸ್ಪಷ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಣಗಳು ಬಣ್ಣ, ಆಕಾರ, ತೂಕ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಆಕೆ/ಆತನು ಆ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತ ಶಬ್ದವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಪರಿಸರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಒಂದು ಭಾಗವು ಭಾಷೋನ್ನತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮಗುವಿಗೆ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಈ ರೀತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಗುಣವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಗುಣಗಳನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದುಂಡನೆಯ ಮತ್ತು ಚೌಕಾಕಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯಲು ಹೇಳುವುದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿರಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಉತ್ತಮವಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ವಿವಿಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಉಪಯೋಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕಾರಿ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 3

1. *ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವನು ನಗಣ್ಯ?*
   ಎ. ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ
   ಬಿ. ಕಲಿಕಾ ಸಹಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳು
   ಸಿ. ಕಲಿಯುವಿಕೆ
   ಡಿ. ಮಾದರಿಗಳು

2. *ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಎಂದರೆ ಜಾದೂವಲ್ಲ. ಈ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವೇನು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಕಲಿಕಾಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಹಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?*

   ....

   ....

   ....

4. *ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಕಾಸಾಮಗ್ರಿಯು ಏಕೆ ಕೈಗೆಟುಕುವಂತಿರಬೇಕು?*

   ....

   ....

   ....

5. *ಕಲಿಕಾಸಾಮಗ್ರಿಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?*

   ....

   ....

   ....

9.7 ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಯಾವುದು?

ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಎನ್ನುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಅಥವ ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಇರುವುದಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಹಲಗೆ, ಸೀಮೆಸುಣ್ಣ ಅಥವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿರಬೇಕೆ? ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಳಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು? ಕಪ್ಪುಹಲಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ, ಅವರುಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದೇನು ಎಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Notes

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿನ ಬೋಧಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಮನುಷ್ಯರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಗಾಢವಾದ ಹಾಗೂ ತತ್‌ಕ್ಷಣದ ಅನುಭವಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಸಂಗತ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಒಳಗೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಇದನ್ನು ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕಲಿಯುವ ಪ್ರತಿ ಹುಡುಗಿ/ಗನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಅರಿತಂತಾಯಿತು. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಗಾಢ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹುಡುಗ/ಗಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ನೆರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವು ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾದದ್ದನ್ನು ಮರು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡುತ್ತಾ, ಅವು ಮುರಿಯಬಹುದೆನ್ನುವ ಯಾವುದೇ ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಖಿಐಒನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡುತ್ತಾ, ಅವುಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಸಂಗತವಾದ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ವಸ್ತುವೊಂದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸವಾಲಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರರ್ಥ ವಸ್ತುಗಳು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವ ಹಾದಿಗಳೇ ಹೊರತು ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ. ತರಗತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರದ ಹೊರತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಳಕೆಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ನೆರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ವಿವಿಧ ವಯಸ್ಸಿನ, ವಿವಿಧ ಹಂತದ, ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಖಿಐಒ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಖಿಐಒನ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನವೇ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಬಂದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕಿ/ಕರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಖಿಐಒ ವಸ್ತುಗಳು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಖಿಐಒ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಅವುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವಿಷಯ ಗಮನಿಸಿ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಆಡುತ್ತಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಸೆದು ಹೊಸದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಬಳಸುವಂತಹ ವಸ್ತುಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಅವು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಿಡುವಂತಹ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಸ್ತುಗಳು ಸುಲಭಕ್ಕೆ ಹಾಳಾಗಬಾರದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಬಾರದು. ಮಕ್ಕಳು ಭೋದನಾ–ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವಂತಹ ತರಗತಿಗಳು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರರ್ಥ ತರಗತಿಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಆ ಕೊಠಡಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದು ನಮ್ಮದು, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಅಯ್ಯೋ ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಗಲೀಜಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಹಾಳಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಡಲು ಹೋಗಿ ಮುರಿದುಹೋದರೆ, ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೂ ಏನಾದರೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಎನ್ನುವ ತರಹದ ಅಭದ್ರತೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಆ ಕೊಠಡಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂಡಿಸುವಂತಿರಬಾರದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವಿರುವುದೇ ಜೀವಂತಿಕೆ, ಖುಷಿ ತುಂಬಿದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ. ಬಣ್ಣದ ಗೋಡೆಗಳು, ತೂಗಿಬಿಟ್ಟ ಚೆಂದದ ನಕಾಶೆಗಳು ಅಥವ ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಠಡಿಯ ಅಂದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ತರಗತಿಗಳ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಿರಿಸುವಂತಹ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಬಳಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವು ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳು ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡುತ್ತಾ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು ಎನಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 4

1. *ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ತರಗತಿಗಳ ಅಂದವನ್ನು ತೋರುವುದು ಯಾವುದು?*
   ಎ. ಬಣ್ಣದ ಗೋಡೆಗಳು

   ಬಿ. ಬಣ್ಣದ ನಕಾಶೆಗಳು

   ಸಿ. ಖುಷಿಯಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಮಕ್ಕಳು

   ಡಿ. ಇತರೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಸ್ತುಗಳು.

2. *ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಕಲಿಕೆಯ ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಏಕೆ?*

   ....

   ....

   ....

4. *ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಕೊಠಡಿ ಹೇಗಿರಬೇಕು?*

   ....

   ....

   ....

Notes

9.8 ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

ನಮ್ಮ ಕಲಿಯುವಿಕೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ವಸ್ತು (ವಿಷಯ)ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲಿಕೆಗೂ ಒಂದು ಹೊಸವಸ್ತುವಿನ ನರೆವು ಬೇಕೇಬೇಕು ಎಂಬುದ ಒಪ್ಪಿತವಾಗುವ ಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಚಿಂತನಾಲಹರಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗಿದರೆ, ಕೇವಲ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನಿಂದಲೂ ನಾವು ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ತೆರನಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕೇವಲ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೇ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಒಂದು ದಾಳವಿದೆ ಎಂದಾದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ಅದರ ಮೇಲೆ ಚುಕ್ಕೆಗಳನದನು ಬರೆದು ಆಡಲು ಬಳಸಬಹುದು. ದಾಳದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಚುಕ್ಕೆಗಳಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಮಾಡಿ ಆಟವಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಂತರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಎರಡುಮೂರು ಬಾರಿ ದಾಳ ಉರುಳಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಷ್ಟು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಈ ಆಟವನ್ನು ಆಡಲು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದಾಗ, ಯಾವ ಗುಂಪಿನ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಥವಾ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅದೇ ದಾಳವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತುಹಲವು ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದಾಳವನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ, ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಬಾರಿ ಉರುಳಿಸಿದಾಗ ಬರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟುಬಾರಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಒಂದು ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಎಷ್ಟು ಅಂತಹ ದಾಳಗಳನ್ನು ಇಡಬಹುದು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ದಾಳ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಹೊಸ ಆಟವೊಂದನ್ನು ಆಡಿಸಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಜೋಡಿಸಿದ ದಾಳಗಳ ಅಕಾರ ಏನನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ದಾಳಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ಮೂಸಂಬಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಅಥವಾ ಚೆಂಡನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯ ಪಟ ಇದ್ದರೆ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ದಾಳಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ದಾಳದಿಂದ ಅನೇಕ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

9.9 ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಪಟಗಳ (Picture Cards) ಪಾತ್ರ

ಚಿತ್ರಪಟಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಪದದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಬಹುದು. ಎರಡು ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾತುಕತೆ, ಚರ್ಚೆ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯಲು ಇತ್ಯಾದಿ. ಮೊದಮೊದಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ಬಳಿಕ ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೂ, ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾದರೂ ಬಳಸಬಹುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಖಿಐಒ ಕೇವಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಅಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅವರು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳು ಚಿತ್ರಪಟಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು, ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯುವುದು ಕಷ್ಟದ ಮಾತೇನಲ್ಲ!

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 5

1. ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಪಟಗಳ ಪಾತ್ರ
ಎ. ಓದುವುದರ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಓದಿದ್ದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಬಿ. ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು
ಸಿ. ಚಿತ್ರಪಟಗನ್ನು ಮಾಡುವುದು
ಡಿ. ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದು

2. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೆಂಡನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು?

....

....

....

3. ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಶಬ್ದದಪಟಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದು?

....

....

....

9.10 ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕಲಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೆರಡೂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಅವು ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪದ್ಯವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಗದ್ಯವನ್ನೋ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರವೇ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಬಳಸುವ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೇ ಬೇರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಕಲಿಯುವವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ, ಸಮಾಜದ ಕನ್ನಡಿಯ ಹಾಗೆ ಜೀವಿಸುವ, ಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುವ ವಿಧಾನಗಳೇ ಭೇರೆ. ಕಲಿಯುವವನು ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೇ ಬೇರೆ ಬಗೆಯವು.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಮಗುವು ಕೇವಲ ಪದ್ಯವನ್ನೋ ಪಾಠವನ್ನೋ ಉರುಹಾಕುವಷ್ಟು ಪರಿಣತಿ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಸಾಕೇ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ, ಉಚ್ಚಾರದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ? ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾದುದು. ಪದ್ಯ ಕಲಿಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಹಾಡುವಂತಿರಬೇಕು, ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತಿರಬೇಕು, ಸ್ವತಃ ಪದ್ಯ ಬರೆಯುವಂತಿರಬೇಕು.

Notes

ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಭಿನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಕಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೊಸಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೃಡತೆ ಇರಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ತರಗತಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತವೆ, ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಕ್ತವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ನವೀನ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವೆನಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳು, ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕ ಪಟಗಳು, ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಾತಾವರಣ ಎಲ್ಲವೂ ಬೇಕು. ಹೊಸಹೊಸ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯಲು ಮಕ್ಕಳು ಹೇರಳ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಮುಕ್ತತೆ, ವಿಚಾರಗಳ ವಿಫುಲ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ತಟಸ್ಥವಾಗಿದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ, ಹೊಸಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕ್ಷಿತಿಜದೆಡೆಗೆ ಚಿಮ್ಮುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೀಪಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬೇಕು.

ಮಾತಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಓದುವುದು – ಇವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವು ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಲ್ಲವು. ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯುವ, ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಹಾಕಬಲ್ಲವು. ಮುಕ್ತಭಾಷಾ ಬಳಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೀರೆರೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.
ಹತ್ತಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರವೋ, ಕೊಲಾಜ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಚಿತ್ರಗುಚ್ಛವೋ, ಇವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯಲು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೇವಲ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸದೇ, ಅದನ್ನೂ ಮೀರಿ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹರಿಯಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅವರದೇ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 6

1. ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೊಸಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೊಡನೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂದಾದಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಬಹುದು?

ಎ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಬಿ. ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ, ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಹೇಳಬೇಕು.

ಸಿ. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಹೇಳಬೇಕು.

ಡಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯ ಗದ್ಯ ಅಥವಾ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು

2. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತೀರಿ? ಮಕ್ಕಳು ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವೆಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು?

....

....

....

Notes

3. *ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶವು ಹೇಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ?*

....

....

....

9.11 ಭಾಷಾತರಗತಿಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

ಭಾಷಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಕೇವಲ ಮಗುವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲಿ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆಕೆಯ/ಅವನ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ, ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಆಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೇ, ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದ ಅಂಗ. ಪುಟ್ಟಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ಹೊಸಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು, ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು, ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಯ ಸರಿಯಾದ ಏರಿಳಿತ, ತಡೆಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಇದು ಅವರ ಭಾಷಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಯಾಣದ ಮುಖ್ಯಹಂತ. ಬಾಷಾತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಬೇಕು. ಅವನ್ನು ಎರಡು ಬಗೆಯವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಲಿಖಿತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಖಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು.

ಲಿಖಿತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಪುಸ್ತಕಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಜೊತೆಗೆ, ಫಲಕಗಳು, ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು, ಕವಿತೆಗಳು, ಹಾಡುಗಳು ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಶಬ್ದಗಳು. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಶಬ್ದಗಳು, ವರ್ಣಮಾಲೆ, ಶಬ್ದಚಿತ್ರಗಳು, ಹಾಗೂ ಇತರ ಚಿತ್ರಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು (ದಿನ, ವಾರ, ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು), ಕೂಡಾ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಬಹುದು.

ಮೌಖಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ, ಟೇಪ್‌ರೆಕಾರ್ಡರ್, ಸಿಡಿ ಪ್ಲೇಯರ್, ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟರ್, ಮುಂತಾದವು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದು, ಮಕ್ಕಳು ಪದ್ಯ, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಕೇಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆಂಗಿಕ ಹಾವಭಾವಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು, ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತವನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಳುವ, ಮಾತಾಡುವ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಸಿಡಿ, ಕೆಸೆಟ್ಟು ಮುಂತಾದ ಮೌಖಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.

ಕೇವಲ ಸಾಮಗ್ರಿಯುದ್ದರಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಥವಾ ಇಂಟರ್ನೆಟ್‌ಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಚಿತ್ರಗಳು, ದೃಶ್ಯಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸಹ ನೋಡಬಹುದು. ದೃಕ್‌ಶ್ರವಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು, ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ಕೇಳಿಸುವ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಥವಾ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯದ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಮರ್ಪಕ ಆಕರಗಳನ್ನು, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಬಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ.

Notes

ಇನ್ನಿತರ ಅಂಶಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ತರಗತಿಯೂ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನಗಳು, ಅವಲೋಕನಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ತರ್ಕಬದ್ಧ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಭಾಷಾಬೋಧನೆಯ ಮುಖ್ಯಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅವು ಸೇರುವ ವಿಂಗಡಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಸಮಾಜ ಅಧ್ಯಯನ ಇವು ಸಹ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸೂಚನೆಗಳು ಅವರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 7

1. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೌಖಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯಲ್ಲ?

ಎ. ರೇಡಿಯೋ

ಬಿ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು

ಸಿ. ಸಿಡಿ ಪ್ಲೇಯರ್

ಡಿ. ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟರ್

2. ಮೌಖಿಕ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸಲು ನೀವು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಏಕೆ?

....

....

....

3. ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಭಾಷಾಬೋಧನೆಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

....

....

....

4. ಭಾಷಾಬೋಧನೆಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಏನನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

....

....

....

Notes

9.12 ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿವೆ. ಅಷ್ಟಾಗಿಯೂ ದೊರೆಯದ ಕೆಲವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಬಹುದು, ಕೆಲವನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಹತ್ತಿರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಕೆಲವು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿ, ನಂತರ ವಿತರಿಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಮಗ್ರಿಖರೀದಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಳೆದೆರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹಲವಾರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಂತರ, ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಳಿ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋಕಡೆ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಡವಿದೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ, ಶಿಕ್ಷಕರಉ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರೂ ಅವು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆಂಬ ಯಾವುದೇ ಖಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲ . ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಆ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯೋಪಾದ್ಯರು ಖರೀದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹಲವುಬಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಬೇಕಾದ ಚಾರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಗಳು ಸಮೀಪದ ಮಾರುಕಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕೆಲವು ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸದಾ ತೆರೆದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಸಧ್ಯ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಗಳು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಆಲೋಚನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನಷ್ಟೇ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೊಠಡಿಗಳ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಕೊಠಡಿಗಳ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಂದಾಜು ತಗುಲಬಹುದಾದ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ಇಂತಹ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕೊಠಡಿಯ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಅನುಪಾತವನ್ನು ತೂಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬರೀ ನೋಡುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಸಾಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇದೆ. ಮಕ್ಕಳು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗದು ಎಂದಾದರೆ ಬಹಳ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕೊಠಡಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತೀ ಮಗುವಿಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಈ ಮಾರ್ಗವು ಅಷ್ಟೇನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಾರದು.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 8

1. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ
ಎ. ಸಾಮಗ್ರಿದುಬಾರಿಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು

ಬಿ. ಹತ್ತಿರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂಥದ್ದಾಗಿರಬೇಕು

ಸಿ. ಸಾಮಗ್ರಿ ದುಬಾರಿಯದ್ದಾಗಿರಬಾರದು

ಡಿ. ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು.

2. ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಅಲಭ್ಯತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾದಾಗ ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿರಿ?

....

....

....

3. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

....

....

....

4. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗಾಗಿ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

....

....

....

9.13 ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಓದಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಈ ಮಾರ್ಗಗಳು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸರಿಯಾದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

1. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರಿಯಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಠ ಆರಂಭ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು.

2. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏನನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಾರವು. ಅಗತ್ಯವಿರುವ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗವನ್ನು, ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಬೋಧಿಸಲಾರವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸದಾ ನೆನಪಿಡಬೇಕು.

3. ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಅಥವಾ ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಂದರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ತೋರಿಸುವುದು ಒಳಿತು.

4. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅದ ಜೋಪಾನವಾಗಿಡುವಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಪಾಠದ ನಂತರ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸರದಿಯಲ್ಲೇ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರನ್ನಾಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಮಯವೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

5. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಒಡೆಯುವಿಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಹಾನಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವುದು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಅಂಥಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಮಕ್ಕಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಚಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ, ಸೀಮೆಸುಣ್ಣದಿಂದ ಬರೆದಾಗ ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಹರಿಯುವುದು, ಒಡೆಯುವುದು, ಬಳಕೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ನೀಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 9

1. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಎ. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮುರಿಯಬಹುದು

ಬಿ. ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು

ಸಿ. ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು

ಡಿ. ಅದು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ

2. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

....

....

....

Notes

3. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಡುವುದು ಏಕೆ ಮುಖ್ಯ?

....

....

....

9.14 ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

1. ಪ್ರತೀ ಶಿಕ್ಷಕನೂ ತಾನು ಯಾವ ಸಾಮಗ್ರಿ ಖರೀದಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳಿತು.

2. ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಕ್ಕುದಾದ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

3. ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಬೇಕು.

4. ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆಯದ್ದಾಗಿರಬಾರದು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿಯುವ ಥರ್ಮಾಕಾಲ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಂಥವು ಒಳ್ಳೆ ಆಯ್ಕೆಗಳಾಗಲಾರವು.

   ಬಳಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯವಾಗುವಂತಿರಬಾರದು.

5. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಇಬ್ಬರೂ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು.

6. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸಲಕರಣೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಬಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಪಾತ್ರವಿಲ್ಲ. ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಳಕೆಯ ಅನುಭವ ಉಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಲಹೆಯು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಂಬುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ವಿತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 10

1. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ?
ಎ. 2 ಬಿ. 4 ಸಿ. 5 ಡಿ. 8
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಏಕೆ?

2. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಏಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

....

....

....

3. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

....

....

....

9.15 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿರುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಚಾಪೆ, ಬೆಂಚು, ಕುರ್ಚಿ, ಶೌಚಾಲಯ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೋಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಕಾ ಸಮಾಗ್ರಿಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಚಿತ್ರಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು, ಭಾಷಾ ಕಾರ್ಡುಗಳು ಮುಂತಾದವು. ಇವು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಲುಪಬೇಕೆಂಬುದು ಧ್ಯೇಯ. ಮಕ್ಕಳು ಇವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿರಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯ ಸರಿಯಾದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

Notes

9.16 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳು

Dewan, H.K. 2008. TLM vs. Teaching Aids. Buniyadi Shiksha 18: 7-11. (Published by Vidya Bhawan Society and Azim Premji University)

http://jtmadhavan.wordpress.com/2010/07/08/teaching-learning-materialsenglish/

http://www.teachercreated.com/books/language-arts

9.17 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.
2. ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ ಏನು?
3. ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಾಗಿರಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಗುಣಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.
4. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?
5. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?
6. ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನು?

ಘಟಕ 10 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

Notes

ವಿನ್ಯಾಸ

10.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

10.1 ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು

10.2 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಈಗಿನ ವಿಧಾನಗಳು

10.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಏಕೆ ಬೇಕು

10.4 ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಂಶಗಳು

10.4.1 ಆಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾತಾಡುವುದು

10.4.2 ಬರೆಯುವುದು

10.4.3 ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು

10.5 ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಂಶಗಳು

10.5.1 ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ

10.5.2 ಅವಲೋಕನ

10.5.3 ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆ

10.6 ಗದ್ಯ, ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ನಾಟಕ – ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

10.6.1 ಕಾವ್ಯ

10.6.2 ಗದ್ಯ

10.6.3 ನಾಟಕ

10.7 ಸಾರಾಂಶ

10.8 ಪೂರಕ ಓದು ಹಾಗೂ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

10.9 ಘಟಕದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

10.0 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾಷಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವೆಂದರೆ ಏನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳೇನು? ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡಾ ಈ ಘಟಕದ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿಕೆಯೆಡೆಗೆ ವಿಮುಖನಾಗದಂತೆ ರೂಪಿತಗೊಂಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೆಲವು ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ

Notes

ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲಿದ್ದೇವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಳಗಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು, ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಸಶಕ್ತ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಲಿದ್ದೇವೆ.

10.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ ನೀವು:

- ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರಿ
- ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಗತ್ಯವೇನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರಿ
- ಭಾಷಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಲ್ಲಿರಿ

10.2 ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಿದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕೋ ಆ ಮಾಪನವನ್ನು ತರುತ್ತಿದೆಯೇ? ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಭಾಷಾತರಗತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋಣ.

ಉದಾಹರಣೆ: 1

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ 3ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪುಸ್ತಕವೊಂದರಿಂದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಿತ್ತು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 30 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ಮಯಾಂಕನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕತೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದರು. ಬಹಳಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು 10ಕ್ಕೆ 6 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರು.

ಪ್ರಕೃತಿಯು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು, 8 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರೆ, ಮಯಾಂಕನಿಗೆ ಕೇವಲ 2 ಬಂದಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಯಾಂಕನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೊಡನೆಯೆ, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ನಗುತ್ತ, ಅವನನ್ನು ಚುಡಾಯಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಅಂಕಗಳು ಹೇಗೆ ಬಂದುವೆಂದು ಮಯಾಂಕನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಅವನೂ ಎಲ್ಲರಂತೆಯೆ ಕತೆ ಹೇಳಿದ್ದ. ಅವನು ದುಃಖದಿಂದ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ, ಅವನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತನಗೇಕೆ ಕಡಮೆ ಅಂಕಗಳು ಬಂದವೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು, "ನಾನು ನಿನಗೆ ಪುಸ್ತಕದ ಕ 'ತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಅಲ್ಲ" ಎಂದರು.

ಅದಾದ ನಂತರ ಮಯಾಂಕನು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ, ಮರುದಿನ ಶಾಲೆಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವನ ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಉದಾಹರಣೆ 2

ಇದೂ ಸಹ 3ನೇ ತರಗತಿಯ ಭಾಷಾ ಪೀರಿಯಡ್‌ನ ಉದಾಹರಣೆ. ಹಸುವಿನ ಬಗ್ಗೆ 5 ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೋಟ್‌ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಾಕ್ಯಗಳೆಂದರೆ:

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

Notes

1. ಆಕಳು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ.

2. ಆಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

3. ಆಕಳು ಹಸಿರುಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.

4. ಆಕಳು ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

5. ಆಕಳ ಸಗಣಿಯಿಂದ ಬೆರಣಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಐದೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ 1 ಅಂಕದಂತೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆದವರಿಗೆ 5 ಅಂಕಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು.ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸತೊಡಗಿದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ಬರೆದಂತೆಯೇ ಬರೆದಿದ್ದರು. ನೀಲಂ ಸಹ 5 ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೂ, ಅವು ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ನೀಡಿದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಆ ವಾಕ್ಯಗಳೆಂದರೆ:

1. ಆಕಳು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ.
2. ಆಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ.
3. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಕಳುಗಳಿವೆ.
4. ಆಕಳಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಹಣ ದೊರಕುತ್ತದೆ.
5. ಜೀತುವಿನ ಆಕಳಿಗೆ ಕರುವಿದೆ.

ಬಹಳಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 5ಕ್ಕೆ 5 ಅಂಕಗಳು ದೊರಕಿದುವು, ಆದರೆ ನೀಲಂ ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ 5 ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಕೆಗೆ ಕೇವಲ 2 ಅಂಕಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಆಕೆಯು ಬರೆದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಕೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಅಂಕ ಬಂದಿತು. ಇವು ಕೇವಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾದರೂ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾವಿಧಾನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾವಿಧಾನವು ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಅಭದ್ರತೆ, ಚಿಂತೆ ಮತ್ತು ಅವಮಾನಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟು, ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಆಸ್ಪದ ನೀಡಬೇಕು. ಇಂದು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಕಾಲದವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇರೊಂದು ದಿನ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಭಯದಿಂದ ಆತಂಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಕಲಿಸುವಿಕೆ–ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾದುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕಲಿಸುವವರು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವವರು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರೇನು ಮಾಡಿದರು, ಏನು ಕಲಿತರೆಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

Notes

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ – 1

1. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ?

ಎ. ಒತ್ತಡ ಸ್ಥಿತಿ

ಬಿ. ಅಭದ್ರತಾಭಾವ

ಸಿ. ಚಿಂತೆ ಮತ್ತು ಅವಮಾನ

ಡಿ. ಆನಂದದ ಸ್ಥಿತಿ

2. ನೀವು ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಯಾಂಕನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?

....

....

....

3. ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನೀಲಂ ಕಡಮೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು? ಅದು ಸರಿಯೆ? ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

....

....

....

10.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಏಕೆ ಬೇಕು?

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಿಂದ, ಒಂದೆಡೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ (ಪ್ರತಿಯೊಂದು) ಮಗುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವಯಸ್ಸು, ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕಾಮಟ್ಟವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲರೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲು ನೆರವಾದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನುಮಾಡಕೂಡದು. ಯಾರಿಗೆ ಕಡಮೆ ಅಂಕಗಳು ದೊರಕಿದವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಅತಿ ಕಡಮೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವವರವರೆಗಿನ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಗುರಿಯಾಗಬಾರದು (ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಈಗಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅದೇ). ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣರೀತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಮಗುವು ತಾನಿದ್ದ ಹಂತದಿಂದ ಈಗಿರುವ ಹಂತದವರೆಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬೇಕು. ಅದು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಉಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಬಳಕೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತೀರ್ಣ–ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಅಷ್ಟು ಕಡಮೆಯದಲ್ಲ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ, ಮಗುವಿನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಕಲಿಸುವಿಕೆ–ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ,

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಭಾಷೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದಾಗ ಆಕೆಯು, ಮಗುವು ಎಷ್ಟು ಓದಬಲ್ಲುದು? ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತದೆ? ಅದು ಸರಾಗವಾಗಿ ಓದುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದ ತಡೆತಡೆದು ಓದುತ್ತದೆಯೊ? ಅದು ತನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬರಹಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬಲ್ಲುದೊ? ಆಲಿಸಿದುದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ? ತನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ? ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪದಭಾಂಡಾರ ಮತ್ತು ಹಿಡಿತವೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿಯು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಗುವೊಂದು ಓದಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಯಿತೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಅವಳು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರಳೆ ಅಥವಾ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲಳಾಗುವಳೆ? ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಓದುವ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಓದುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಈಗಷ್ಟೇ ನಾವು ಮಗುವಿನ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಆತನ/ಆಕೆಯ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನದ ಮಾಪನದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದೆವು. ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ವಿವರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಆಧಾರವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯೂ ಏನನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರ ಸವಿಸ್ತಾರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 1ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿದ ಮಗುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸೀಮಿತ ಹಾಗೂ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ: “ಜಯಾ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.” ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಆಧಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಬಹುದು:
“ಜಯಾ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಪುಸ್ತಕವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಯ ಕಳೆದಳು. ನಂತರ ಅವಳು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿತ್ತು.”
ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಮಗುವಿನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. 2 ರಿಂದ 4 ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ 7–8 ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಗುವೊಂದರ ಭಾಷಾಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ, ಕಲಿಸುವಿಕೆ–ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವು ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಓದುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೆಂದು ಅರಿವಾದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಓದಿಸಲು ನಾವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಮಗುವೊಂದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಅದರದೇ ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳ ಫಲಿತಾಂಶದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಸಮಯ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದುವುದು, ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಕಠಿಣ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯದ ನಂತರ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬೇಗನೆ ಕಲಿಯುವವರಿಗಷ್ಟೇ ಕಲಿಸದೆ, ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದರ ಅಗತ್ಯವು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮುಗಿಸುವ ಅಥವಾ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ; ಅದು ಆಜನ್ಮಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ.

Notes

Notes

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ – 2

1. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು? ನಾವು (ಒಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ):

ಎ. ಮಗುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮುಂಚಿನ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಕು.

ಬಿ. ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಕು.

ಸಿ. ಮಗುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಕು.

ಡಿ. ಮಗುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾತನಾಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬೇಕು.

2. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಏಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು? ಅಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಲಾಭಗಳೇನು?

....

....

....

3. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಕಲಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿದೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

....

....

....

4. ಮಗುವಿನ ವಾಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ನೀವು ಓದಿದಿರಿ. ಈಗ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ಮಗುವಿನ ಮೊದಲಿನ ಲೇಖನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಆಧಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

....

....

....

10.4 ಭಾಷೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

'ಸರಿಯಾದ' ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಅಥವಾ 'ಸರಿಯಾದ' ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು 'ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ನಿಖರವಾದ ಭಾಷೆ' ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಮಗುವು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ, ಓದುವ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬರೆಯಲು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನೀಡುತ್ತದೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ನಿರರ್ಗಳತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಖರತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ನಂತರ ನಾವು ಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸತೆಯನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮೂಲಕ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗೆ ಕಲಿಯುವವರು ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವವರು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಅರ್ಥಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಅಂಕಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಚಟುವಟಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಮಾಡಬಹುದು ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು;

10.4.1 ಆಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದು

ಮೊದಲಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ನೋಡಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಸಂವಾದಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯಗಳು, ಜನರ ಬಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ಘಟನೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

10.4.2 ಓದುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬೇಕು ನಂತರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ,ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ

10.4.3 ಬರವಣಿಗೆ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಸರಳವಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಮತ್ತು ನೋಡಬೇಕು.

ನಂತರ ಅವರು ನೋಡದೆಯೇ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪದಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬಹುದು. ತರುವಾಯ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಅಥವಾ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಓದುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅವರು ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

10.4.4 ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ (ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಿಕೆ)

ಈ ಹಂತದ ಕಲಿಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕವಿತೆ ಅಥವಾ ಕತೆಗಳನ್ನು, ಅಥವಾ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅವಳು/ನು ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅವನು/ಳಿಗೆ ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ನೀಡಹುದು ಅಲ್ಲದೇ ಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 3

1. ನಿರರ್ಗಳತೆ ಎಂದರೇನು?

ಎ. ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು ಇಲ್ಲ ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು.

ಬಿ. ದೋಷವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯುವುದು.

ಸಿ. ಮಾತನಾಡಲು, ಓದಲು ಹಾಗೂ ಬರೆಯಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಡಿ. ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು.

2. ಮಗುವಿಗೆ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

....

....

....

3. ಆಲಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮಾತಾಡುವುದು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

....

....

....

10.5 ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವಿಧಾನಗಳು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಧಾನ

ಭಾಷಾಜ್ಞಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಯೇ ಹೊರತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನಲ್ಲ.

ನೂತನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಮತ್ತು ಗಮನಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಿದೆ. 2005ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ನೀತಿಯನ್ವಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒತ್ತುನೀಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

10.5.1 ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಔಪಚಾರಿಕ ಅಥವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾತುಕತೆ, ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಅಣಕು ಅಥವಾ ಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಭಾಷಾ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು.

ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದು:

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಚಟುವಟಿಕೆ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ತುಂಬ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೂ ಉತ್ತರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ನಿತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿ, ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಕನಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಗಳು ಹೊರಬರುವಂತೆ ವಿಫುಲವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೇಳುವ ಸಹಜ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತು, ಉಚ್ಚಾರ, ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕತೆ ಹೇಳುವುದು

ಮಗು ತಾನು ಓದಿದ, ಕೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ತನ್ನದೇ ಸ್ವಂತ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಕಲೆಯೂ ಕೂಡಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಅವರೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವ ಕತೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕತೆ ಹೇಳುವಾಗಿನ ಹಾವಭಾವ, ಭಂಗಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಕತೆಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು – ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವುದು

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಅಥವಾ ಸುದೀರ್ಘ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು, ನಾಟಕದ ತುಣುಕುಗಳು, ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಲು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಗು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಭಾವ ಅಥವ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಭಾವ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಮುಖಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಮಗುವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸದೇ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು. ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಮಗುವಿನ ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗಬಹುದು. ಭಯ, ಅನಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಬಹುದು. ನೋಡಿದ, ಕೇಳಿದ, ಓದಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ವರ್ಣಿಸುವ ಕಲೆ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನೋ, ಕೆಲಸವನ್ನೋ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಮೊದಮೊದಲಿನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರೂ ಸಾಕು.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 4

1. *ಮಗುವು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಭಾವ ಅಥವ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಭಾವ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?*
   ಎ. ನಡುವೆಯೇ ತಡೆಯುವುದು

   ಬಿ. ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು

   ಸಿ. ಅದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು

   ಡಿ. ತಕ್ಷಣವೇ ನಡುವೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದಿರುವುದು

2. *ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು?*

   ....

   ....

   ....

3. *ಕೆಳಗೆ ಆಟದ ಮೈದಾನದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ 2 ಮತ್ತು 5ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಹೇಳಬಹುದು?*

   ....

   ....

   ....

10.5.2 ಅವಲೋಕನ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವರನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಕ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣಿ ನೀಡುವ ಬದಲು 3 ಅಥವಾ 5ರ ಎಂಬ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಷ್ಟಕವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಿವರಣೆ ಅಥವಾ ಚಿತ್ರಣ	1	2	3	4	5
ಶಬ್ದಜ್ಞಾನ/ಪದಸಾಮರ್ಥ್ಯ		✓			
ನಿರರ್ಗಳತೆ				✓	
ವಾಕ್ಯರಚನೆ/ಪದಜೋಡಣೆ			✓		
ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ/ಭಾವ					✓

ಇದರಲ್ಲಿ 3 – ಸಾಧಾರಣ, 5 – ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿಬೇಕು. 2ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಗಳಿಸಿದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ ಮನಗಾಣಬೇಕು.

10.5.3 ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮುಕ್ತಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ, ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಸಾಧನವೇ ಹೊರತು ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನವಲ್ಲ. ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವೂ, ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇದರಿಂದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೇ ಉರುಹೊಡೆದು ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳಂತಿರದೇ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ರಚಿತವಾಗಿರಬೇಕು.

10.5.4 ಉಕ್ತಲೇಖನ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಉಕ್ತಲೇಖನವು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲದು. ಜೊತೆಗೆ, ಗಮನವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸುವ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೂ ಆಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಉಕ್ತಲೇಖನ ಮಾನದಂಡವಲ್ಲವಾದರೂ, ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಂತೂ ಹೌದು. ಗಮನವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಕಲಿಯುವವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲೂ ಇದು ಪೂರಕ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. 3ನೆ ತರಗತಿಯ ಹಂತದಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಹಂತ ಮೀರಿದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ಚುವಟಿಕೆ ಉಕ್ತಲೇಖನ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು:

ಹಂತ 1: ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹದವರಿತ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಓದುವಾಗ, ಕಲಿಯುವವರು ಬರೆಯುವ ಬದಲಿಗೆ ಕೇವಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಿರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 2: ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ವೇಗದಲ್ಲಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅದೇ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ ಶಿಕ್ಷಕನು ಓದಬೇಕು.

Notes

ಹಂತ 3:

ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಶಿಕ್ಷಕನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓದುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಓದುವಿಕೆಗೂ ನಡುವೆ 6–8 ನಿಮಿಷಗಳ ಅಂತರವಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು, ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಚಿತ್ರಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ತಿದ್ದಿ, ಮುಂದಿನ ಪಠ್ಯದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ. ಆದ ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಎರಡೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 5

1. ಆಲಿಸುವ – ಮಾತಾಡುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಅಳೆಯಲು

ಎ. ಮಾತಾಡಬೇಕು

ಬಿ. ಆಲಿಸಬೇಕು

ಸಿ. ಆಲಿಸುವುದು ಮಾತಾಡುವುದು ಎರಡನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು

ಡಿ. ಉಕ್ತಲೇಖನ ಅಥವಾ ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸುವುದು

2. ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

....

....

....

3. ಶಿಕ್ಷಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾ, 'ಒಂದು ಮಗುವು ಬ ರೆದಿರುವ ಉತ್ತರ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದೋ ಅಥವಾ ಕೊಡುವುದೋ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ?

....

....

....

4. ಉಕ್ತಲೇಖನದ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೊಸದೇನಾದರೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ? ಚರ್ಚಿಸಿ.

....

....

....

Notes

10.6. ಗದ್ಯ, ಪದ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾಟಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಈವರೆಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿತೆವು. ಈಗ, ಗದ್ಯ, ಪದ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾಟಕದ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಮೌಖಿಕ ಹಾಗೂ ಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು ಹಾಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

10.6.1 ವಾಕ್ಯವೃಂದ ಅಥವಾ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್

ಕ್ಲೋಜ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸರಳ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಕ್ಲೋಜ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಭಾಷಾನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಇರುವ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನ. ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಹಿಡಿತ, ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಶಬ್ದಗಳು ಮರೆಯಾಗಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ಲೋಜ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸರಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನ
ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪ್ಯಾರಾವು ವಿಷಯವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪಠ್ಯವು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದ್ದು, ಸವಾಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಮೊದಲ ಸಾಲನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಎರಡನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನಿಷ್ಟ 20 ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಮಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗದಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು, ನಾಮಪದಗಳು, ಗುಣವಾಚಕಗಳು ಅಥವಾ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳೆಯುವಾಗ ಇವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು 2–3 ಸಲ ಓದಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಖಾಲಿಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೊದಮೊದಲು ಸರಳವಾಗಿಯೇ ನಡೆಸಿ, ಬಳಿಕ ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು.
ಇಂತಹ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೊಳದಲ್ಲಿನ ಆಮೆ ಮತ್ತು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿನ ನರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆ ಅವೆರಡೂ ಹರಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಚಿರತೆಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು. ನರಿ ಭಯದಿಂದ ಕಾಲುಕಿತ್ತಿತು. ಪಾಪದ ಆಮೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚಿರತೆ ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿಹಿಡಿದು,

Notes

ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ತಿನ್ನಲು ಅಣಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಾಲಿನ ಪಂಜುಗಳಾಗಲಿ, ಬಾಯಿಯ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಆಮೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಗುಹೆಯೊಳಗೇ ಅವಿತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನರಿಗೆ ಆಮೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮರುಕವೆನಿಸಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚಿರತೆಗೆ ಹೇಳಿತು. ಆಮೆಯ ಚಿಪ್ಪನ್ನು ಒಡೆದು ತಿನ್ನಲು ನಿನಗೊಂದು ಉಪಾಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅದನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ಬಿಡು. ಅದರಲ್ಲಿ ನೆನೆದರೆ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಕವಚ ಮೆತ್ತಗಾದೀತು. ಆಗ ತಿನ್ನಬಹುದು' ಎಂದಿತು.

ಮೂರ್ಖ ಚಿರತೆ, ಅರೆ ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಎಂಥಾ ಉಪಾಯ ಕೊಟ್ಟೆ ನೀನು! ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆಮೆಯನ್ನು ಕೊಳಕ್ಕೆಸೆಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನು ಬೇಕಿದ್ದಿತು ಆಮೆಗೆ?!

ಕ್ಲೋಜ್ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಕೊಳದಲ್ಲಿನ ಆಮೆ ಮತ್ತು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿನ ನರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೆ ಅವೆರಡೂ ಹರಟುತ್ತಿರುವಾಗ 1_______ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು. ನರಿ ಭಯದಿಂದ 2________ ಪಾಪದ ಆಮೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ 3_______ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ 4_________ ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿಹಿಡಿದು, ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ತಿನ್ನಲು ಅಣಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಾಲಿನ5 _______, ಬಾಯಿಯ 6__________ ಆಮೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ 7_________ ಅವಿತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನರಿಗೆ ಆಮೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು 8________ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚಿರತೆಗೆ ಹೇಳಿತು.
9________ ಒಡೆದು ತಿನ್ನಲು ನಿನಗೊಂದು ಉಪಾಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅದನ್ನು10 ______ ಎಸೆದು ಬಿಡು. ಅದರಲ್ಲಿ ನೆನೆದರೆ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ 11_________ ಆಗ ತಿನ್ನಬಹುದು' ಎಂದಿತು.
ಮೂರ್ಖ ಚಿರತೆ, 'ಅರೆ 12 _________ ಇಲ್ಲ. ಎಂಥಾ 13_______ ಕೊಟ್ಟೆ ನೀನು!' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆಮೆಯನ್ನು 14________ಎಸೆಯಿತು. ಆಮೆಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನು ಬೇಕಿದ್ದಿತು?!

ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ಮೇಲಿನ ಕತೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಆಡುಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಕತೆಗೆ ಒಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ. – ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಕನು ಅದೇ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಆರಿಸಲು ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು.

- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

ಇದನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ನರಿಯು ಭಯದಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದೇಕೆ?
2. ಆಮೆಯನ್ನು ನೀರಿಗೆಸೆದುಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ನರಿಯು ಚಿರತೆಗೇಕೆ ಹೇಳಿತು?
3. ಚಿರತೆ ಆಮೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದದ್ದೇಕೆ?
4. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಯನ್ನು ಮೂರ್ಖಚಿರತೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆ?
5. ನಿಮ್ಮದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರತೆ ಮತ್ತು ನರಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
6. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಗಾದೆಗಳು ಅಥವಾ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮದೆ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.
7. ಕತೆಯನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇತರೆ ದೃಶ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

10.6.2 ಪದ್ಯ

ಮೆಚ್ಚಿನಗೆಳೆಯ

ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಮುತ್ತಲೂ
ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೂ ನನ್ನದೇ ನೆರಳು
ನಾನು ಮಾಡುವುದನು ತಾನೂ ಮಾಡುತ
ಒಬ್ಬರು ಜಾಗದಿ ಇಬ್ಬರು ಮೂಡುತ
ಸಾಗರತೀರದಿ ಓಡಲು ನಾನು
ನೆರಳದು ತಾನೂ ಓಡುವುದು
ಕಟ್ಟಲು ನಾನು ಮರಳಿನ ಅರಮನೆ
ಪಕ್ಕದಲಿರುವುದು ನೆರಳಿನ ಅರಮನೆ
ಎತ್ತರ ಮರವನು ನಾನೇರಿದರೆ
ಹಿಂದೆಯೇ ಇರುವುದು ಈ ನೆರಳು
ಆದರೆ ಕತ್ತಲು ನುಂಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು
ಅಥವಾ ಹೆದರಿತೆ ನೆರಳದಕೆ?

– ಮೇ ಪಿಂಚಾನ್

1. ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಬಹುದು.

   1. ರಾಜೇಶನ ಮೆಚ್ಚಿನಗೆಳೆಯ ಯಾರು?
   2. ರಾಜೇಶನ ಮೆಚ್ಚಿನಗೆಳೆಯ ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದನು?
   3. ನಿಮಗೂ ಅಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತನಿದ್ದಾನೆಯೇ?

Notes

Notes

4. ನೀವು ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ನಿಮ್ಮ ನೆರಳು ಮಾಡುವುದೇ?

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

1. ರಾಜೇಶನ ನೆರಳು ಮೂಡುವುದು
   ಎ. ಮಳೆ ಬಂದಾಗ
   ಬಿ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ
   ಸಿ. ಕತ್ತಲಾದಾಗ
   ಡಿ. ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
2. ಅವನು ನೆರಳು ಕಳೆದುಹೋಗುವುದು
   ಎ. ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ
   ಬಿ. ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ
   ಸಿ. ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ
   ಡಿ. ಮರೆಯಲ್ಲಿ

3. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿ:
   ಎ. ಏರುವುದೆಂದರೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಹತ್ತುವುದು. ನೀವು ಮೇಲೆ ಏರುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಭಿನಯಿಸುವಿರಿ?
   ಬಿ. ಬೆಳಕು ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನೆರಳು ಹೇಗೆ ಇರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸಿ.

4. ನೆರಳು ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳು ಕವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ?
5. ನೆರಳಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಎ. ನೆರಳುಗಳು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುವವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

ಬೆಳಕಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಸ್ತು ಇರುವಾಗ ನೆರಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿನೋಡಬಹುದು.

1. ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆದುರಾಗಿ ನಿಂತುನೋಡಿ.
2. ನಿಮ್ಮಮೇಲೆ ಟಾರ್ಚಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀಳಿಸಲು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.
3. ನಿಮ್ಮ ನೆರಳು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡುವುದು
4. ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆರಳಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ.

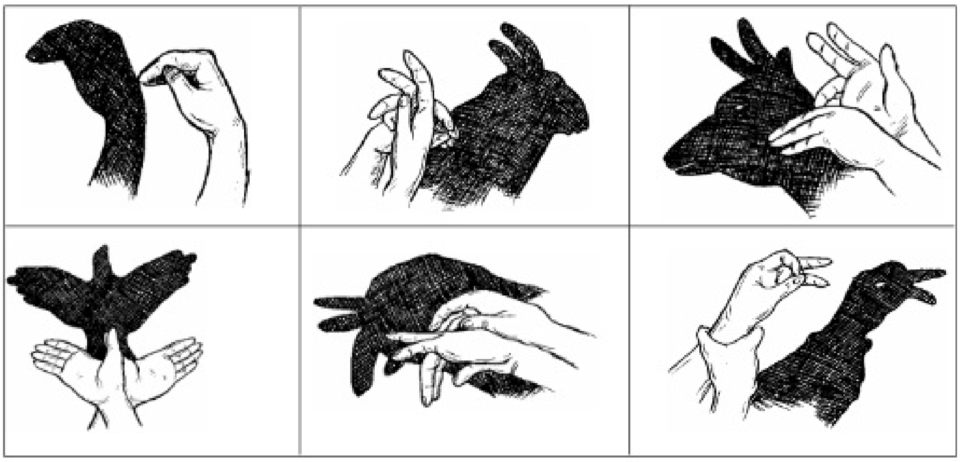

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಬಿ. ನಿಮ್ಮ ನೆರಳು ಹೇಗೆ ಕಾಣುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಬೇಕೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನೆರಳನ್ನು ನೀವೇ ರಚಿಸಬಹುದು.

1. ಒಂದು ಖಾಲಿ ಹಾಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿ.
2. ಗೋಡೆಗೆದುರಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ
3. ನಿಮ್ಮಮೇಲೆ ಟಾರ್ಚಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀಳಿಸಲು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.
4. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದ ನೆರಳನ್ನು ಗೆರೆಯೆಳೆದು ಗುರುತು ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿ

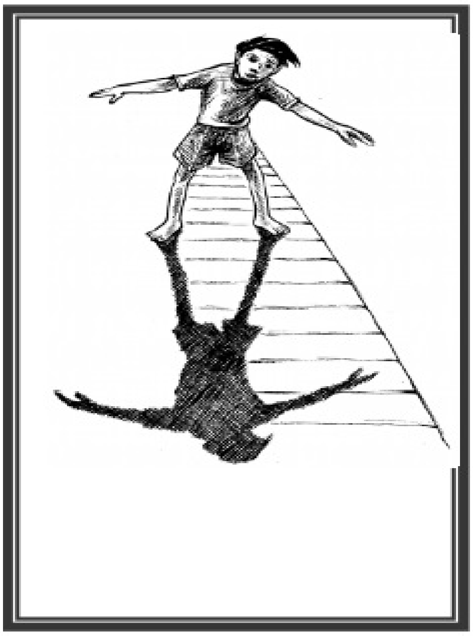

10.6.3 ನಾಟಕ

ಯಾವುದೇ ನಾಟಕವನ್ನು ನಾವು ಅಭಿನಯಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಬರೆಯಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ/ಳೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆಯೇ? ಆಕೆ ಅಥವಾ ಆತ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಶಬ್ದಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಶಬ್ದಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಕರು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಸರಳವಾಗಿವೂ, ಚುರುಕಾಗಿಯೂ, ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವೂ ಆಗಿವೆಯೇ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಟಕವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಾಗ ಮೂಡಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.

ಹಾಡುಗಾರ ರಾಮು

ಪಾತ್ರಗಳು

ರಾಮು – ಹಾಡುಗಾರ

ಮಧು – ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ

ನೆರೆಹೊರೆಯವರು

Notes

Notes

ರಾಮು: (ತನ್ನ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ)
ಸ ರಿ ಗ ಮ ಪ ದ ನಿ ಸ ಸಾ ನಿ ದ ಪ ಮ ಗ ರಿ ಸ

ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ: (ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹತ್ತಿರ) ಮಧು, ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ಹಾಡೋದನ್ನ ನಿಲ್ಲಿಸು ಅಂತ ಹೇಳು. ತಲೆ ಸಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಎರಡನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ: ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮಹಾನ್ ಗಾಯಕ ಅಂತ ಅನ್ಕೊಂಡಿದಾನೇನೋ? ನಿಜ ಏನೂಂದ್ರೆ ಅವನು ಹಾಡೋದು ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ!

ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಅವನಿಗೆಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ ಹಾಡೋಕೆ? ಕಪ್ಪೆ ಥರಾ ಅರಚಿಕೊಳ್ತಾ ಇದಾನೆ ಅಷ್ಟೇ!

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಅಬ್ಬಾ! ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಹಾಡ್ತಾ ಇದಾನೇಂದ್ರೆ!
(ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು)

ರಾಮು: (ಹಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ) ಸ ರಿ ಗ ಮ ಪ ದ ನಿ ಸ
ಸಾ ನಿ ದ ಪ ಮ ಗ ರಿ ಸ
ಸಾಆಆಆಆಆಆಆಆಆಆಆಆ ಹಾಡಿದೆನು
ಹಾಆಆಆಆಡಿದೆನು

ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಥೋ! ಹಾಡು ನಿಲ್ಸು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥ ಆಯ್ತು.

ಎರಡನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಅವನಿಗೆ ಒಂದೊಳ್ಳೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸ್ಲೇಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಒಳ್ಳೇ ಹೇಸರಗತ್ತೆ ಸಹವಾಸ ಆಯ್ತಲ್ಲಪ್ಪಾ. ಎಂಥಾ ಜಿಗುಟು ಮನುಷ್ಯಾ ಈತ!

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ: (ರಾಮನೆಡೆಗೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಎಸೆಯುವನು)

ರಾಮು: ನನ್ನ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ?

ಮಧು: (ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ) ನೀವೇನೂ ಯೋಚ್ನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಹಾಡೋದನ್ನ ಮುಂದುವರೆಸಿ. ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಚಪ್ಪಲಿ ಎಸೀತಾರೆ. ಹಾಕೋದಿಕ್ಕೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತೆ.

1. ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ನೀವು ಕೊಡಲು ಬಯಸುವ ಇತರೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.
2. ನಿಮಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದ ಪಾತ್ರ ಯಾವುದು? ಏಕೆ?
3. ಎ. ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರೇನು?

   ಬಿ. ಮಧುಗೆ ರಾಮ ಹಾಡುವುದು ಹಿಡಿಸುತ್ತದೆಯೇ?
4. ನಾಲ್ಕನೆಯ ನೆರೆಹೊರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಮನೆಡೆಗೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು? ಇದನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು (ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು) ನಾಟಕವನ್ನು ಮೇಲೆ ಇರುವಂತೆ ಬರೆಯಿರಿ.
5. ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಆಡಬಹುದಾದ ಆಟವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಚರ್ಚಿಸಬಲ್ಲಿರೆಂಬುದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

6. ನಿಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾದಷ್ಟು ಬರೆಯಿರಿ. ನೀವು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಶಾಂತವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
7. ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ.

ಬುದ್ಧಿವಂತ ಭೋಲಾ

ಪಾತ್ರಗಳು

ಭೋಲಾ – ಹಳ್ಳಿಯವನು

ದಿವ್ಯಾ – ಭೋಲಾನ ಹೆಂಡತಿ

ಭೋಲಾನ ಮಗು

ಡಬ್ಬು – ಕಳ್ಳ

ನಿರೂಪಕ : ಒಂದು ದಿವಸ ಭೋಲಾ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಟಿರುತ್ತಾನೆ. ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡೊಂದನ್ನು ಅವರು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಚಾನಕ ಒಂದು ಧ್ವನಿ ಅವನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಬ್ಬು : ನಿಲ್ಲು. ನಿಲ್ಲು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ! ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟರೂ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ!

ದಿವ್ಯಾ : ಬೇಡ ಬೇಡ. ನಾವು ಬಡವರು. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ,

ಡಬ್ಬು : ಹ್ಹ! ಮೂರ್ಖಳಂತೆ ಮಾತಾಡಬೇಡ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಹಾಗೇ ಹೇಳೋದು. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲಾಂದರೆ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಾಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಭೋಲಾ : ಬೇಡ ಬೇಡ! ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ನನ್ನ ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನು ನಿನಗೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಡಬ್ಬು : ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹಾ! ನೋಡಿದೆಯಾ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಹೇಗೆ ಮೂರ್ಖರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಅಂತ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹಾ! ಈ ಬಂದೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಡುಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹಾ!

ಭೋಲಾ : ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹಾ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹ! ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹಾ!

ಡಬ್ಬು : ಮೂರ್ಖ! ನೀನ್ಯಾಕೋ ನಗ್ತಾ ಇದ್ದಿಯಾ?

ಭೋಲಾ : ನಾನೂ ಸಹ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೂರ್ಖನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ನೋಡಿದೆಯಾ? ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹಣವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಡಬ್ಬು : ಏನೂ, ಏನಂದೇ?!!

ಭೋಲಾ: ಏನು ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ಭಾರೀ ಜಾಣ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೇ? ಹ್ಹ ಹ್ಹ ಹ್ಹ!

1. ಈ ಕಿರುನಾಟಕಕ್ಕೆ ನೀವು ಕೊಡಲು ಬಯಸುವ ಇತರೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
2. ನೀವು ಭೋಲಾ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?
3. ಎ. ಡಬ್ಬು ಏನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ? ಏಕೆ?
   ಬಿ. ದಿವ್ಯಾ ತಾವು ಬಡವರು ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಿದಳು?
4. ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಡಬ್ಬು ನಿಜವಾದ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೇಲೆ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು (ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು) ಬರೆದು ನಾಟಕವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ.
5. ಈ ಕಿರುನಾಟಕವನ್ನು ಒಂದು ಕತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
6. ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ.

Notes

ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ – 6

1. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಥವಾ ನಿಪುಣತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು?

   ಎ. ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ   ಬಿ. ಕಥಾ ರಚನೆ   ಸಿ. ಕ್ಲೋಜ್ ಟೆಸ್ಟ್   ಡಿ. ಉಕ್ತಲೇಖನ

2. ಕ್ಲೋಜ್ ಟೆಸ್ಟ್ (cloze test) ನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

   ....

   ....

   ....

3. ಕ್ಲೋಜ್ ಟೆಸ್ಟ್ (cloze test) ನಡೆಸುವಾಗ ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

   ....

   ....

   ....

4. ತರಗತಿ 5ರ ಪಠ್ಯದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಕ್ಲೋಜ್‌ಟೆಸ್ಟ್ ಕೈಗೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇರುವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

   ....

   ....

   ....

5. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಾಟಕದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿನಯಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ. ಬಳಿಕ ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಅಭಿನಯ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

   ....

   ....

   ....

10.7 ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಸಕ್ತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದೂ ಕೂಡಾ ಆಗಿದೆ. ಅವಧಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗುವವರೆಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Notes

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೀಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಕಡೆ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಭಿನ್ನ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇದು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳೆಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

1. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡದೇ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು.
2. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡದೇ ನಿರರ್ಗಳತೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡುವುದು.
3. ಭಿನ್ನರೀತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕೂಡಾ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ.
4. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯೆಯು ಆಯಾ ಮಗುವಿನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು.
5. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯೆಯು ಇಡೀ ಅವಧಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಇದ್ದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

10.8 ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ

1. NCERT. 2009. *Manual for Assessment*. NCERT, New Delhi.
2. NCERT. 2008. *Understanding of Reading*. NCERT, New Delhi.
3. Vidya Bhawan Society. 2009. *Kites Series: Books for Classes 1 to 8*. New Delhi: Macmillan.

10.9 ಘಟಕದ ಮುಕ್ತಾಯ ಹಂತದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾಲಕರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ತನ್ನ ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕ್ರಿಯೆಯು ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಇತರೆ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಬಾರದು. ಕಾರಣ ವಿವರಿಸಿ.
4. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿವುದು ನಿರರ್ಗಳತೆಗೆ ಅಥವಾ ಖಚಿತತೆಗೆ, ಯಾವುದಕ್ಕೆ? ಮತ್ತು ಏಕೆ?
5. ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಒಂದು ಲೇಖನ, ಒಂದು ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ಒಂದು ನಾಟಕ – 3ನೇ ತರಗತಿಯ ಪುಸ್ತಕದಿದ ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಆಧರಿಸಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ.